

VERSLAG OOR DIE NASIONALE

matriek- WITSLAE

SKOLE.CO.ZA

2021

DIE SOS MAAK ONDERWYSERS SE LAS LIGTER

Die Solidariteit Skoleondersteuningsentrum (SOS) spog met 14 verenigings en bied daarmee 'n tuiste vir onderwysers met professionele ondersteuning en persoonlike ontwikkelingsgeleentheid.

Sluit vandag nog aan by een van ons verenigings

- AGV** – Afrikaanse Grondslagfasevereniging – Graad R tot 3
- AHV** – Afrikaanse Handelsvakvereniging – EBW, Rekeningkunde, Besigheidstudies, Ekonomie
- AOV*** – Algemene Onderwys Vakvereniging – Alle ander personelede of vakke
- GeRAT** – Genootskap vir Regte Afrikaanse Taalonderwysers – Afrikaans Huistaal en Afrikaans EAT
- JAPIE** – Dr. Japie van Zyl Robotikavereniging – Robotika en Kodering
- KV** – Kleuterskoolvereniging – 0 tot 5 jaar
- LV** – Leierskapsvereniging – Skoolhoofde, skoolbestuur en beheerliggaamlede
- SV** – Rasseie Erasmus Sportvereniging – Afrigters, organiseerders
- SW** – Sosiale Wetenskappe-vereniging – Sosiale Wetenskappe, Geskiedenis en Geografie
- TV** – Tegniese Vakvereniging – IGO, Meganiese, Elektriese en Sivele Tegnologie
- VAW** – Vereniging vir Afrikaanse Wiskunde-onderwysers – Wiskunde, Wiskundige Geletterdheid, Tegniese Wiskunde
- WETO** – Wetenskaponderwysersvereniging – Fisiese Wetenskappe, Natuurwetenskappe en Lewenswetenskappe
- ENG** – Engels Eerste Addisionele Taal Vakvereniging
- VOLO** – Vereniging vir Onderwysers van Lewensoriëntering – Graad 7 tot 12

Skandeer dié kode op jou slimfoon en sluit aan!

* Geen vakgerigte hulpbronne vir AOV

Lidmaatskap aan een van ons vakverenigings verdien 12 CPTD-punte.

Slegs R288 per onderwyser per vereniging per jaar

Slaan munt uit dié voordele

- Toegang tot honderde werkkaarte, toetse, vraestelle en PowerPoints
- Lesbeplanning
- SARO (SACE)-geakkrediteerde opleiding (waar aangedui)
- SOS-Kongresse teen afslagtariewe

Besoek skole.co.za

Lidmaatskap strek vanaf 5 Januarie tot 31 Desember

Voorwoord	06
Die vrug van verantwoordelikheid en veerkragtigheid	
Inleiding en metodiek	07
Afrikaanse skole bly bakens van uitnemendheid	
Oorsig	08
Opsomming van die nasionale slaagsyfer	08
Twee jaar van nasionale in(gryp)perking	10
Nasionale deurvloeijsyfer vanaf graad 1 tot graad 12	10
Opsomming van nasionale toelating tot verdere studie: 2012 tot 2021	12
Slaagsyfer en toelating tot verdere studie per provinsie: 2021	13
Wiskundige vakke	14
Wiskunde	15
Wiskundige Geletterdheid	15
Tegniese Wiskunde	15
Kernvakke	16
Rekeningkunde	17
Geskiedenis	17
Ekonomie	17
Besigheidstudies	17
Geografie	17
Afrikaanse skole	18
Vergelyking van die nasionale slaagsyfer met dié van Afrikaanse skole	18
Die uitsakkoers: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole	19
B-graadtoelating: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole	19
Afrikaans-enkelmediumskole teenoor dubbel-/ parallelmediumskole	19
Wiskunde-prestasie: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole	20
Fisiese Wetenskappe-prestasie: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole	23
Lewenswetenskappe-prestasie: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole	24
Afrikaans Huistaal-prestasie	25
Toppresteerders	26
Dié skole se matrieks gee die pas aan	
Samevatting	50
Aanbevelings	52
Bronne en erkennings	54

J A A R

AKADEMIA BIED
NOU VERSKEIE

onderwys- kwalifikasies

AANSOEKE VIR 2023 OPEN 4 APRIL

www.akademia.ac.za

TABELLE

TABEL 1	>> Nasionale slaagsyfer: 2012 tot 2021	08
TABEL 2	>> Provinsiale slaagsyfer: 2016 tot 2021	09
TABEL 3	>> Nasionale toelating tot verdere studie: 2012 tot 2021	12
TABEL 4	>> Slaagsyfer en toelating tot verdere studie per provinsie: 2021	13
TABEL 5	>> Nasionale Wiskunde-prestasie: 2013 tot 2021	14
TABEL 6	>> Só vaar leerders in Wiskunde, Wiskundige Geletterdheid en Tegnieuse Wiskunde: 2021	14
TABEL 7	>> Opsommende syfers in vyf kernvakke: 2019 tot 2021	16
TABEL 8	>> Vergelyking van die nasionale slaagsyfer met dié van Afrikaanse skole: 2021	18
TABEL 9	>> Vergelyking van die nasionale slaagsyfer met dié van Afrikaanse skole: 2019 tot 2021	18
TABEL 10	>> Vergelyking van die uitsakkoers: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole	19
TABEL 11	>> Vergelyking van B-graadtoelating: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole	19
TABEL 12	>> Vergelyking tussen Afrikaans-enkelmediumskole en dubbel-/ parallelmediumskole	19
TABEL 13	>> Vergelyking van die Wiskunde prestasie: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2016 tot 2021	20
TABEL 14	>> Persentasie wat Wiskundige vakke neem: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2016 tot 2021	20
TABEL 15	>> Vergelyking in resultate van Wiskundige vakke in Afrikaanse skole: 2021	21
TABEL 16	>> Top 10-skole met die hoogste persentasie Wiskunde-kandidate	21
TABEL 17	>> Prestasie in Fisiese Wetenskappe: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2016 tot 2021	23
TABEL 18	>> Prestasie in Lewenswetenskappe: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2016 tot 2021	24
TABEL 19	>> Prestasie in Afrikaans Huistaal: 2018 tot 2021	25
TABEL 20	>> Vergelyking van die prestasie tussen die topvyf-huistale: 2021	25
TABEL 21	>> Top 20-skole met die meeste onderskeidings landwyd	26
TABEL 22	>> Top 20-skole met die meeste onderskeidings per kandidaat	27
TABEL 23	>> Top 20- Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings landwyd	28
TABEL 24	>> Top 20- Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings per kandidaat	29
TABEL 25	>> Top 20- klein Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings landwyd	30
TABEL 26	>> Top 20- klein Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings per kandidaat	31
TABEL 27	>> Top 20-skole met die meeste Afrikaans Huistaal-onderskeidings	32
TABEL 28	>> Top 20-skole met die meeste Afrikaans Huistaal-onderskeidings per aantal kandidate	33
TABEL 29	>> Top 20-skole met die meeste Wiskunde-onderskeidings	34
TABEL 30	>> Top 20-skole met die meeste Wiskunde-onderskeidings per aantal kandidate	35
TABEL 31	>> Top 20-skole met die meeste Wiskundige Geletterdheid-onderskeidings	36
TABEL 32	>> Top 20-skole met die meeste Wiskundige Geletterdheid-onderskeidings per aantal kandidate	37
TABEL 33	>> Top 20-skole met die meeste Besigheidstudies-onderskeidings	38
TABEL 34	>> Top 20-skole met die meeste Besigheidstudies-onderskeidings per aantal kandidate	39
TABEL 35	>> Top 20-skole met die meeste Rekeningkunde-onderskeidings	40
TABEL 36	>> Top 20-skole met die meeste Rekeningkunde-onderskeidings per aantal kandidate	41
TABEL 37	>> Top 20-skole met die meeste Ingenieursgrafika en Ontwerp-onderskeidings	42
TABEL 38	>> Top 20-skole met die meeste Ingenieursgrafika en Ontwerp-onderskeidings per aantal kandidate	43
TABEL 39	>> Top 20-skole met die meeste Fisiese Wetenskappe-onderskeidings	44
TABEL 40	>> Top 20-skole met die meeste Fisiese Wetenskappe-onderskeidings per aantal kandidate	45
TABEL 41	>> Top 20-skole met die meeste Lewenswetenskappe-onderskeidings	46
TABEL 42	>> Top 20-skole met die meeste Lewenswetenskappe-onderskeidings per aantal kandidate	47
TABEL 43	>> Top 20-vakke wat die meeste onderskeidings in 2021 opgelewer het	48

GRAFIEKE

GRAFIEK 1	>> Nasionale slaagsyfer: 2012 tot 2021	09
GRAFIEK 2	>> Nasionale deurvloeijsyfer vanaf graad 1 tot graduering	11
GRAFIEK 3	>> Nasionale persentasie toelating tot verdere studie: 2012 tot 2021	12
GRAFIEK 4	>> Toelating tot verdere studie per provinsie: 2021	13
GRAFIEK 5	>> Wiskunde-slaagsyfer: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2021	22
GRAFIEK 6	>> Fisiese Wetenskappe-slaagsyfer: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2021	23
GRAFIEK 7	>> Lewenswetenskappe-slaagsyfer: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2021	24

DIE VRUG

van verantwoordelikheid & veerkragtigheid

Die afgelope twee jaar het onderwysers, ouers en leerders van die grootste uitdagings in hulle onderskeie professionele en skoolloopbane ervaar. Hoewel die meeste Afrikaanse skole in 2021 met kontakonderrig voortgegaan het, het talle leerders, ouers en onderwysers siek geword. Kontakonderrig is gereeld hierdeur ontwrig, en dit het baie onsekerheid veroorsaak. Ten spyte hiervan het die matrikulante van 2021 verantwoordelikheid vir hul studies geneem, en geleer om selfgerig te werk. Dit is vaardighede wat hulle goed voorberei vir tersiêre studies en die uitdagings van die digitale era.

Onderwysers het 'n nuwe ritme begin kry deur tegnologie en aanlyn leer doeltreffend in te span. Hulle het veral deursettingsvermoë en veerkragtigheid gewys om seker te maak dat leerders nie onderrigtyd verloor nie. Daarvoor sê ons dankie, ons sien dit raak. Ons is dankbaar vir onderwysers wat nie vir uitdagings terugstaan nie, en seker maak dat ons leerders steeds die beste moontlike onderrig ontvang.

In hierdie verslag gee ons erkenning aan die Afrikaanse skole en leerders vir hul besondere bydrae tot die land se matriekuitslae; ons wys op die belangrikheid van moedertaalonderrig; ontleed prestasies en tekortkominge, en kyk krities na die gehalte van onderrig.

Baie geluk aan elke matrikulant van 2021, en in die besonder die Afrikaanse leerders met julle uitsonderlike prestasies en gesamentlike slaagsyfer van 84,9%. Ons hoop dat julle 'n groot bydrae sal lewer tot die ekonomie en ontwikkeling van 'n voorspoedige Suid-Afrika, en dat julle jul plek globaal sal volstaan in 'n toenemend veranderende wêreld.

Baie dankie aan die Departement van Basiese Onderwys (DBO) wat die data aan ons beskikbaar gestel het om hierdie verslag moontlik te maak en aan elke SOS-spanlid vir nog 'n uitstaande verslag.

Leon Fourie
Uitvoerende Hoof
Solidariteit Skoleondersteuningsentrum

Die matrikulante van 2021 het **verantwoordelikheid** vir hul studies geneem en geleer om selfgerig te werk. Dit is **vaardighede** wat hulle goed **voorberei** vir tersiêre studies en die uitdagings van die digitale era.

INLEIDING & METODIEK

AFRIKAANSE SKOLE

bly bakens van uitnemendheid

Die SOS bestudeer reeds sedert 2015 die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS)-uitslae, met 'n spesiale fokus op die resultate van Afrikaanse skole. Die bevindings word jaarliks in 'n verslag weergegee. Ons gee erkenning aan Afrikaanse skole vir die uitstekende werk wat hulle doen.

In 2021 behaal Afrikaanse skole 'n slaagsyfer van 84,9%, wat 8,5% hoër is as die nasionale gemiddeld. Afrikaanse skole is boonop verantwoordelik vir 1 928 (24,9%) van die 7 725 onderskeidings wat in Wiskunde behaal word en 1 739 (25%) van die totale onderskeidings in Fisiese Wetenskappe.

Die SOS het vanjaar 'n meer omvattende verslag as in die verlede saamgestel. Byvoegings sluit in:

- 'n uitgebreide verwysing na Tegniese Wiskunde
- die uitsakkoers van leerders in hul matriekjaar
- vergelykings tussen Afrikaans-enkelmediumskole en dubbel-/ parallelmediumskole
- vergelyking van Wiskunde- en Wiskundige Geletterdheidsyfers
- skole met die hoogste persentasie Wiskunde-kandidate
- 'n uitgebreide vergelyking van die nasionale uitslae en Afrikaanse skole se prestasies.

Die top 20-lyste fokus op twee areas, naamlik die skole met die meeste onderskeidings en skole met die meeste onderskeidings per aantal kandidate wat die vak geneem het. By eersgenoemde staan groter skole 'n beter kans om die lysie te haal. By laasgenoemde is die speelveld egter gelyk. Vanweë die geweldige toename in kleiner privaat skole wat syfers soms skeef trek, verskyn slegs skole met ten minste

15 kandidate per vak op die top 20-lyste. Voorheen het die SOS-verslag ook skole se vakpersentasies aangedui. Hoewel die data direk vanaf die DBO ontvang is, het talle skole in die verlede aangedui dat hul vakgemiddelde van dié data verskil. Daarom word vakpersentasies nie vanjaar aangedui nie.

Vanjaar inkorporeer ons die SOS se Afrikaanse skolesyfer-verslag se data om 'n oorsig te gee hoe enkelmediumskole in vergelyking met dubbel- en parallelmediumskole presteer. Volgens die verslag is daar 1 303 Afrikaanse enkelmediumskole in Suid-Afrika. Uit hierdie enkelmediumskole het 230 skole, wat 24 024 kandidate verteenwoordig, die DBO se NSS-eksamen geskryf.

Die SOS speel 'n groot rol in onderrig deur middel van ons 14 verenigings wat uitstekende hulpbronne en gehalte-opleiding bied. Ons hoop om vanjaar by te dra tot 'n kopskuif in Afrikaanse onderwys deur verskeie landwyse opleidingsessies om prikkelende debat uit te lok. Ons wil skoolbesture uitnoui en aanmoedig om aan hierdie insiggewende kopskuif-gesprekke deel te neem.

Mag u en u skool op 'n goeie plek wees in 2022!

Hugo Vermeulen
Hoof: Opleiding
Solidariteit Skole-
ondersteuningsentrum

OORSIG

van die nasionale matriekuitslae 2021

Opsomming van die nasionale slaagsyfer

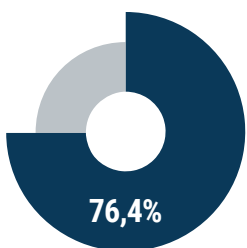
'n Rekordgetal van 704 021 kandidate het in 2021 die DBO se Nasionale Senior Sertifikaat (NSS)-eksamen afgelê. Dit is opmerklik dat die getal kandidate wat nie vir die eksamen opgedaag het nie, afgeneem het. Die syfers toon dat 29 177 (3,98%) kandidate wat in Januarie 2021 vir die NSS-eksamen geregistreer het, nie vir die eksamen opgedaag het nie, teenoor 74 165 (12,8%) kandidate in 2020. Ten spyte van baie uitdagings die afgelope twee jaar, is die nasionale slaagsyfer van 76,4% baie naby aan dié van 2020 (76,2%) en moet die matriekklas van 2021 gelukkig word met hul goeie prestasie.

JAAR	KANDIDATE GESKRYF	SLAAG		DRUIP	
		GETAL KANDIDATE	PERSENTASIE	GETAL KANDIDATE	PERSENTASIE
2012	511 152	377 829	73,9%	133 323	36,1%
2013	562 112 ↑	439 779 ↑	78,2% ↑	122 333 ↓	21,8% ↓
2014	532 860 ↓	403 874 ↓	75,8% ↓	128 986 ↑	24,2% ↑
2015	644 536 ↑	455 825 ↑	70,7% ↓	188 711 ↑	29,3% ↑
2016	610 178 ↓	442 672 ↓	72,5% ↑	167 506 ↓	27,5% ↓
2017	534 484 ↓	401 435 ↓	75,1% ↑	133 049 ↓	24,9% ↓
2018	512 735 ↓	400 761 ↓	78,2% ↑	111 974 ↓	21,8% ↓
2019	504 303 ↓	409 906 ↑	81,3% ↑	94 397 ↓	18,7% ↓
2020	578 468 ↑	440 702 ↑	76,2% ↓	137 766 ↑	23,8% ↑
2021	704 021 ↑	537 687 ↑	76,4% ↑	166 334 ↑	23,6% ↓

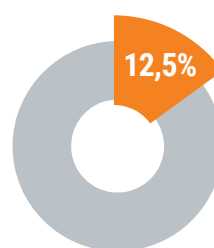
▲ TABEL 1: Nasionale slaagsyfer: 2012 tot 2021.

↑ Styging – jaar op jaar ↓ Daling – jaar op jaar

Soos in tabel 2 gesien kan word, presteer vyf van die nege provinsies beter in 2021 as in 2020. Die Noord-Kaap en die Oos-Kaap het die grootste verbetering getoon. Sedert 2016 is dit opmerklik dat die topprovinsies, naamlik Gauteng, die Vrystaat en die Wes-Kaap, nie dieselfde stygende prestasietendens toon nie.

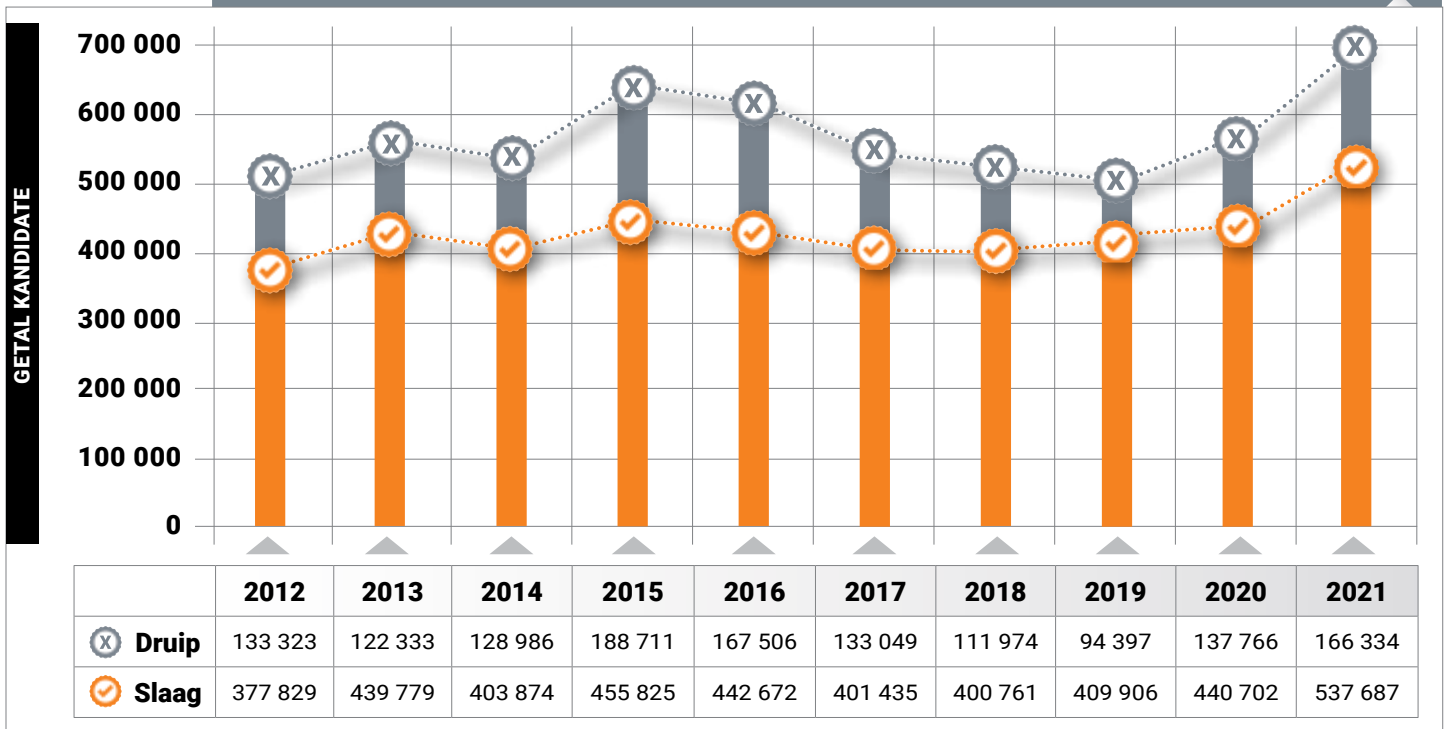

Die **nasionale slaagsyfer** van 76,4% is 0,2% hoër as in 2020, maar byna 5% laer as die slaagsyfer van 81,3% in 2019.

Die **getal druipele** het die afgelope dekade met 12,5% afgeneem, terwyl die **getal kandidate** sedert 2016 met 37,7% toegeneem het.

NASIONALE SLAAGSYFER: 2012 TOT 2021

▲ GRAFIEK 1: Nasionale slaagsyfer: 2012 tot 2021.

PROVINSIALE SLAAGSYFER: 2016 TOT 2021

PROVINSIE	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gauteng	85,1%	85,1% ↔	87,9% ↑	87,2% ↓	83,7% ↓	82,8% ↓
KwaZulu-Natal	66,4%	72,9% ↑	76,2% ↑	81,3% ↑	77,6% ↓	76,8% ↓
Limpopo	62,5%	65,6% ↑	69,4% ↑	73,2% ↑	68,2% ↓	66,7% ↓
Mpumalanga	77,1%	74,8% ↓	79,0% ↑	80,3% ↑	73,7% ↓	73,6% ↓
Noordwes	82,5%	79,4% ↓	81,1% ↑	86,8% ↑	76,2% ↓	78,2% ↑
Noord-Kaap	78,7%	75,6% ↓	73,3% ↓	76,5% ↑	66,0% ↓	71,4% ↑
Oos-Kaap	59,3%	65,0% ↑	70,6% ↑	76,5% ↑	68,1% ↓	73,0% ↑
Vrystaat	88,2%	86,1% ↓	87,5% ↑	88,4% ↑	85,1% ↓	85,7% ↑
Wes-Kaap	85,9%	82,8% ↓	81,5% ↓	82,3% ↑	79,8% ↓	81,2% ↑
NASIONAAL	72,5%	75,1% ↑	78,2% ↑	81,3% ↑	76,2% ↓	76,4% ↑

▲ TABEL 2: Provinsiale slaagsyfer: 2016 tot 2021.

↑ Styging – jaar op jaar ↓ Daling – jaar op jaar

Twee jaar van nasionale in(gryp)perking

Die nasionale ramptoestand en Covid-19-maatreëls het 'n wesenlike uitwerking op 2021 se matrieks gehad. Twee jaar van onderbroke onderrig, roterende roosters, gekanselleerde eksamens, aanpassings aan die kurrikulum en beurtkrag op die koop toe, het ongekenne uitdagings aan onderwysers en leerders gestel. Hoe daar op hierdie uitdagings gereageer is, maak egter die wêreld se verskil in die matrieks se uitslae. Ten spyte van heelwat verlore onderrigtyd en uitdagings in 2021, was die nasionale slaagsyfer 76,4%. Dit is laer as die 81,3% in 2019, maar effens beter as die slaagsyfer van 76,2% in 2020.

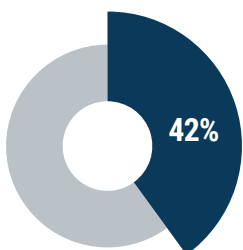
Volgens die Raad vir Gehalteversekering in Algemene en Verdere Onderwys en Opleiding (Umalusi) was daar 'n merkbare verbetering in die gehalte van vraestelle. Nietemin is 42% van die vakke (28) se punte opwaarts aangepas. Dit werp ongelukkig 'n skadu oor die beter as verwagte slaagsyfer. Die aanpassing van punte en lae slaagvereistes laat die slaagsyfer beter vertoon as wat dit werklik is. Baie leerders slaag dus matriek, en kry selfs universiteitstoelating, sonder die nodige kennis en akademiese onderbou om tersiêre studies suksesvol aan te pak.

Hierdie aanpassings vind in blokke plaas, sodat die normaalverdeling van die resultate verbeter kan word. Dit beteken dat leerders wat goeie resultate behaal se punte soms nie aangepas word nie, maar leerders met laer punte word op hul beurt drasties bevoordeel. Die leerders wat goeie resultate behaal het, het dus die punte onder baie moeilike omstandighede verwerf en boonop 'n vraestel geskryf wat as abnormaal moeilik gesien word. Die harde werk van suksesvolle leerders en die toewyding van goeie onderwysers verdien die hoogste lof.

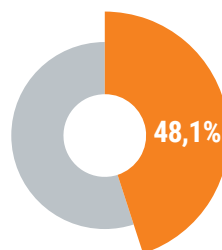
Suid-Afrika se openbare onderwys huisves duidelik twee uiteenlopende stelsels in een. Ongeveer 10% van skole presteer uitnemend en handhaaf slaagsyfers digby 100%, maar in 72% van die skole gaan leerders steeds net af en toe skool, en maande se onderrigtyd gaan só verlore.

Nasionale deurvloeyisyfer vanaf graad 1 tot graad 12

Hoewel die slaagsyfer van skole in Suid-Afrika stadigaan verbeter, is die deurvloeyisyfer vanaf graad 1 tot matriek jaar ná jaar 'n bron van kommer. In 2010 was daar 1 116 899 leerders in graad 1, waarvan 733 746 in 2021 geregistreer het om die NSS-eksamen te skryf. Van hierdie groep kandidate het 704 021 matrieks vir die eksamen opgedaag, terwyl 537 687 geslaag het. Die deurvloeyisyfer vir suksesvolle kandidate vanaf graad 1 tot matriek is gevolglik slegs 48,1%. Ofskoon dié deurvloeyisyfer hoër is as die 41,1% wat in 2020 bereken is, is dit steeds kommerwekkend dat so min leerders hul skoolloopbaan binne die voorgeskrewe 12 jaar voltooi.

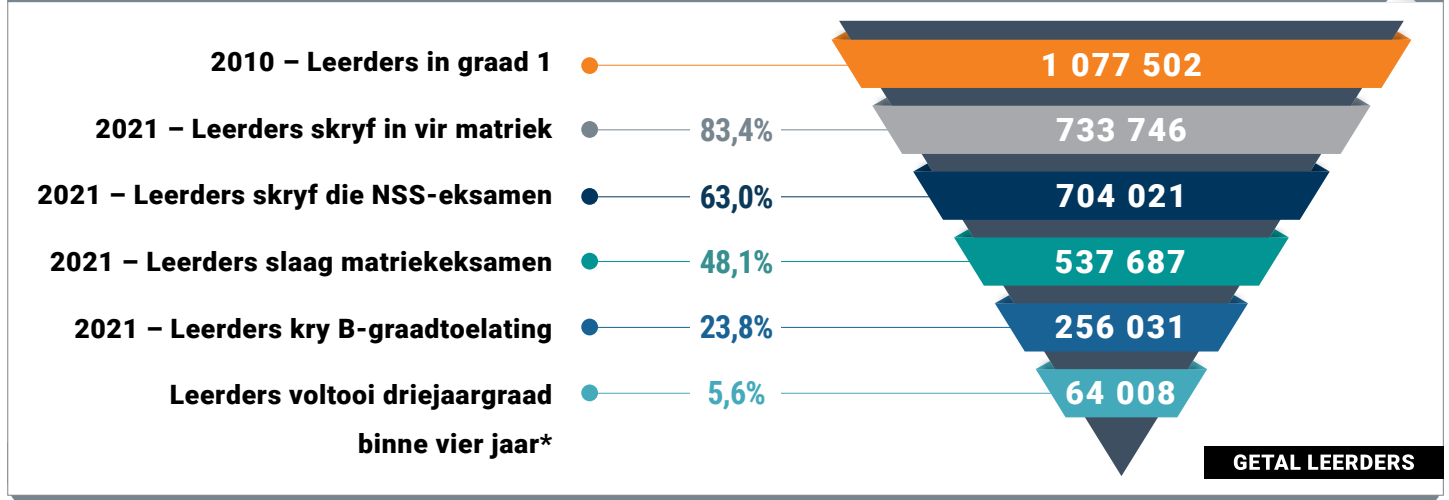

42% van die vakke (28 van die 67 vakke) se **punte is opwaarts aangepas**. Slegs 4 vakke (6%) is afwaarts aangepas.

Die **persentasie leerders** wat hul skoolloopbaan binne die voorgeskrewe 12 jaar voltooi, is steeds kommerwekkend laag op 48,1%.

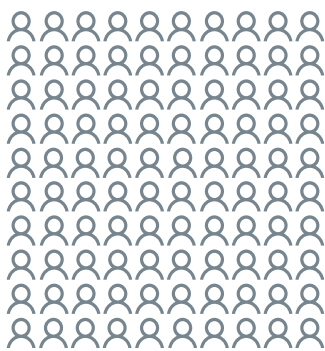
NASIONALE DEURVLOEISYFER VANAF GRAAD 1 TOT GRADUERING

▲ GRAFIEK 2: Nasionale deurvloeiwyse vanaf graad 1 tot graduering.

* Gegrond op die Solidariteit Helpende Hand Studiefondssentrum (SFS) se verslag oor tersiêre studies.

Graad 1-klas: 2010

➔ **100**

Graad 12-klas: 2021

➔ **48**

Slaag met vrystelling

➔ **24**

Voltooi driejaargraad*

➔ **6**

Slegs **6 uit elke 100** leerders wat in 2010 in graad 1 was, voltooi 'n driejaargraad (binne 4 jaar).

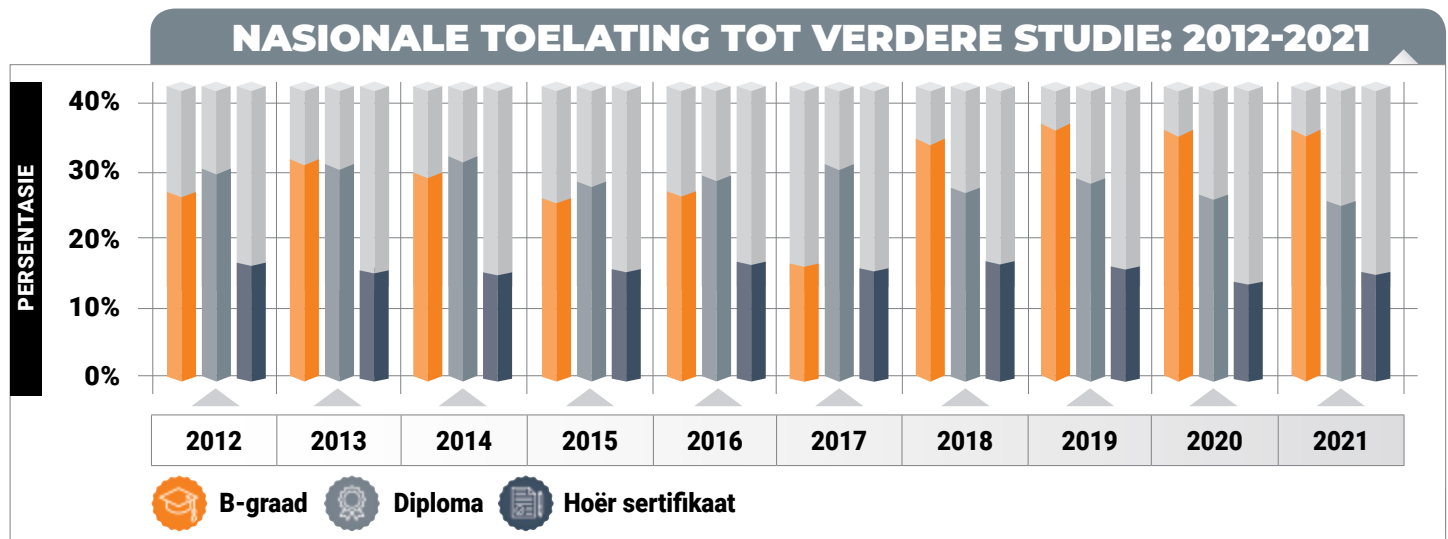
Opsomming van nasionale toelating tot verdere studie: 2012 tot 2021

In 2021 was daar slegs 104 kandidate wat die NSS-eksamen geslaag het, maar nie toelating tot verdere studie gekry het nie. Toelatingsvereistes is in 2018 verlaag om toegang tot tersiêre studie te verhoog. Gevolglik kry al meer kandidate – met hoë verwagtings, maar ontoereikende kennis en vaardighede – toegang tot veral graadstudie. Die probleem word vererger deur die verwagting van gratis tersiêre opleiding wat deur NSFAS geskep word. Daar is voorts sedert 2018 nie meer aangewese vakke vir toelating tot B-graadstudies nie – alle vakke dra dieselfde gewig. Al meer kandidate neem makliker vakke ten koste van moeiliker, welvaartskeppende vakke, soos Wiskunde en Fisiese Wetenskappe.

JAAR	KANDIDATE	B-GRAAD		DIPLOMA		HOËR SERTIFIKAAT	
		KANDIDATE	PERSENTASIE	KANDIDATE	PERSENTASIE	KANDIDATE	PERSENTASIE
2012	511 152	136 047	26,6%	152 881	29,9%	88 604	17,3%
2013	562 112 ↑	171 755 ↑	30,6% ↑	173 292 ↑	30,8% ↑	94 556 ↑	16,8% ↓
2014	532 860 ↓	150 752 ↓	28,3% ↓	166 689 ↓	31,3% ↑	86 022 ↓	16,1% ↓
2015	644 536 ↑	166 263 ↑	25,8% ↓	183 720 ↑	28,5% ↓	105 770 ↑	16,4% ↑
2016	610 178 ↓	162 374 ↓	26,6% ↑	179 619 ↓	29,4% ↑	100 486 ↓	16,5% ↑
2017	534 484 ↓	153 610 ↓	28,0% ↑	161 333 ↓	30,2% ↑	86 265 ↓	16,1% ↓
2018	512 735 ↓	171 787 ↑	33,6% ↑	141 447 ↓	27,6% ↓	86 616 ↑	16,9% ↑
2019	504 303 ↓	186 058 ↑	36,9% ↑	144 762 ↑	28,7% ↑	78 984 ↓	15,7% ↓
2020	578 468 ↑	210 820 ↑	36,4% ↓	150 600 ↑	26,0% ↓	79 117 ↑	13,7% ↓
2021	704 021 ↑	256 031 ↑	36,4% ↔	177 572 ↑	25,2% ↓	103 859 ↑	14,8% ↑

▲ TABEL 3: Nasionale toelating tot verdere studie: 2012 tot 2021.

↑ Styging – jaar op jaar ↓ Daling – jaar op jaar

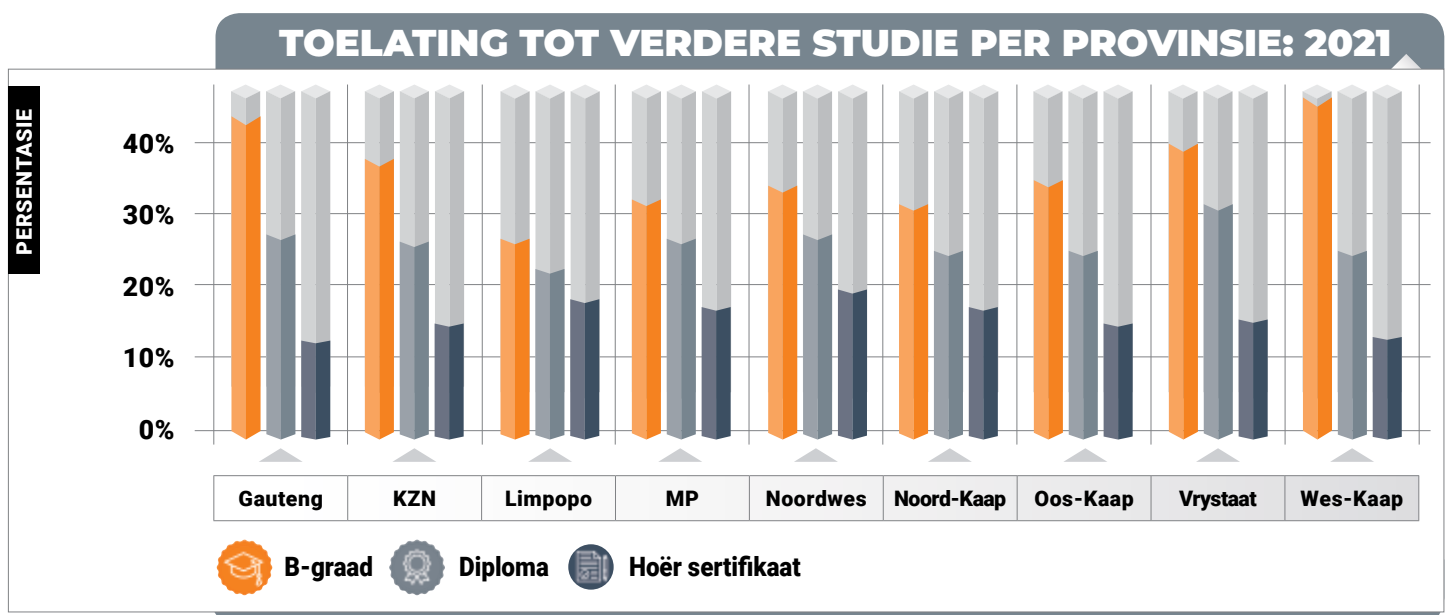
▲ GRAFIEK 3: Nasionale persentasie toelating tot verdere studie: 2012 tot 2021.

Slaagsyfer en toelating tot verdere studie per provinsie: 2021

PROVINSIE	KANDIDATE GESKRYF	PERSENTASIE SLAAG	B-GRAAD	DIPLOMA	HOËR SERTIFIKAAT
			PERSENTASIE	PERSENTASIE	PERSENTASIE
Gauteng	127 523 ↑	82,8% ↓	43,8% ↓	26,8% ↓	12,1% ↑
KwaZulu-Natal	166 570 ↑	76,9% ↓	37,1% ↓	25,3% ↓	14,4% ↑
Limpopo	105 101 ↑	66,7% ↓	26,7% ↓	22,4% ↓	17,6% ↑
Mpumalanga	66 756 ↑	73,6% ↓	31,5% ↓	25,4% ↓	16,7% ↑
Noordwes	41 081 ↑	78,2% ↑	33,8% ↑	26,3% ↓	18,2% ↑
Noord-Kaap	12 726 ↑	71,4% ↑	30,3% ↑	24,5% ↓	16,6% ↑
Oos-Kaap	91 500 ↑	73,0% ↑	34,3% ↑	24,5% ↑	14,2% ↑
Vrystaat	35 055 ↑	85,7% ↑	39,9% ↓	30,9% ↓	14,8% ↑
Wes-Kaap	57 709 ↑	81,2% ↑	45,3% ↑	23,6% ↓	12,3% ↑
NASIONAAL	704 021 ↑	76,4% ↑	36,4% ↔	25,2% ↓	14,8% ↑

▲ TABEL 4: Slaagsyfer en toelating tot verdere studie per provinsie: 2021.

↑ ↓ Styging of daling in vergelyking met 2020

▲ GRAFIEK 4: Toelating tot verdere studie per provinsie: 2021.

Die **Wes-Kaap** en **Gauteng** het die meeste B-graadtoelatings (45,3% en 43,8% onderskeidelik). **Limpopo** het die kleinste persentasie leerders (26,7%) wat toegang kry tot B-gradstudie.

WISKUNDIGE VAKKE

Al meer ruil Wiskunde vir Geletterdheid

NASIONALE WISKUNDE-PRESTASIE: 2013 TOT 2021

JAAR	GETAL KANDIDATE GESKRYF	GETAL WAT WISKUNDE NEEM	PERSENTASIE WAT VAK NEEM	GETAL WAT WISKUNDE SLAAG	PERSENTASIE WAT SLAAG	GETAL ONDER-SKEIDINGS	PERSENTASIE MET ONDER-SKEIDINGS
2013	562 112	241 509	43,0%	142 666	59,1%	8 217	3,4%
2014	532 860 ↓	225 458 ↓	42,3% ↓	120 523 ↓	53,5% ↓	7 216 ↓	3,2% ↓
2015	644 536 ↑	263 903 ↑	40,9% ↓	129 481 ↑	49,1% ↓	7 791 ↑	3,0% ↓
2016	610 178 ↓	265 810 ↑	43,6% ↑	135 958 ↑	51,1% ↑	8 070 ↑	3,0% ↔
2017	534 484 ↓	245 103 ↓	45,9% ↑	127 197 ↓	51,9% ↑	6 726 ↓	2,7% ↓
2018	512 735 ↓	233 858 ↓	45,6% ↓	135 638 ↑	58,0% ↑	5 820 ↓	2,5% ↓
2019	504 303 ↓	222 034 ↓	44,0% ↓	121 179 ↓	54,6% ↓	4 415 ↓	2,0% ↓
2020	578 468 ↑	233 315 ↑	40,4% ↓	125 526 ↑	53,8% ↓	7 424 ↑	3,2% ↑
2021	704 021 ↑	259 143 ↑	36,3% ↓	149 177 ↑	57,6% ↑	7 725 ↑	3,0% ↓

▲ TABEL 5: Nasionale Wiskunde-prestasie: 2013 tot 2021.

↑ Styging – jaar op jaar ↓ Daling – jaar op jaar

WISKUNDE, WISKUNDIGE GELETTERDHEID & TEGNIESE WISKUNDE

2021	GETAL KANDIDATE	PERSENTASIE WAT VAK NEEM	GETAL GESLAAG	PERSENTASIE WAT SLAAG	GETAL ONDER-SKEIDINGS	PERSENTASIE MET ONDER-SKEIDINGS
Wiskunde	259 143 ↑	36,3% ↓	149 177 ↑	57,6% ↑	7 725 ↑	3,0% ↓
Wiskundige Geletterdheid	441 067 ↑	61,8% ↑	328 382 ↑	74,5% ↓	10 005 ↑	2,3% ↑
Tegniese Wiskunde	13 403 ↑	1,9% ↓	8 060 ↑	60,1% ↑	81 ↑	< 0,1% ↓

▲ TABEL 6: Só vaar leerders in Wiskunde, Wiskundige Geletterdheid en Tegniese Wiskunde: 2021.

↑ ↓ Styging of daling in vergelyking met 2020

Hoewel **11% meer kandidate** Wiskunde as vak geneem het, het dié groep **slegs 301 (4%) meer onderskeidings** as in 2020 opgelewer.

Wiskunde

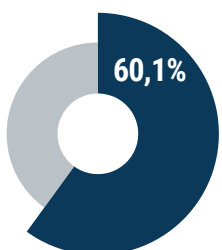
Hoewel daar in 2021 aansienlik meer Wiskunde-kandidate was, het die groep slegs 301 meer onderskeidings as in 2020 opgelewer. Die stagnering in die getal onderskeidings dui daarop dat daar ruimte is vir verbetering in kandidate se basiese vaardighede en begrippe, ten einde toepassing en hoëoordedene te verdiep. Sedert 2017 is daar 'n skerp afwaartse neiging waarneembaar in die persentasie kandidate wat Wiskunde neem. Dit is 'n neiging wat selfs meer opmerklik is in Afrikaanse skole en kan toegeskryf word aan die verandering in vereistes vir B-graadtoelating wat in 2018 gemaak is. Die persentasie kandidate wat Wiskunde as vak neem, het sedert 2017 met byna 10% gedaal.

Wiskundige Geletterdheid

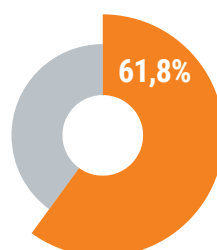
Daar is toenemend meer kandidate wat Wiskundige Geletterdheid neem, met die aanname dat dit 'n makliker uitkoms vir leerders bied. Die doel van Wiskundige Geletterdheid en Wiskunde stem egter nie ooreen nie. Die doel van Wiskundige Geletterdheid is om die leerder met praktiese gesyferdheid en die toepassing van wiskundige realiteite in die alledaagse lewe toe te rus. Hoewel die waarde van Wiskundige Geletterdheid nie onderskat moet word nie, moet die skuif van Wiskunde na Wiskundige Geletterdheid met groot omsigtigheid hanteer word. Wiskunde is steeds 'n sleutelvak om toegang te kry tot grade en tersiëre kwalifikasies wat hoog in aanvraag is in die arbeidsmark.

Tegniese Wiskunde

Die slaagsyfer vir Tegniese Wiskunde het van 32,4% in 2020 na 60,1% in 2021 verbeter, maar die persentasie onderskeidings het beduidend afgeneem. Van die 13 403 leerders wat Tegniese Wiskunde geskryf het, het slegs 81 onderskeidings behaal (< 0,1%). Die afwaartse aanpassings wat deur Umalusi gemaak is, plaas die DBO se hantering van dié vak onder verdenking.

Die slaagsyfer vir **Tegniese Wiskunde** het die afgelope jaar met 27,7% verbeter tot 60,1%, maar net 81 kandidate behaal 'n onderskeiding.

Al meer leerders neem **Wiskundige Geletterdheid** met die aanname dat dit 'n makliker uitkoms bied. Byna 4% meer matrieks het dié vak in 2021 geneem, oftewel 61,8%, teenoor 58% in 2020.

KERNVAKKE

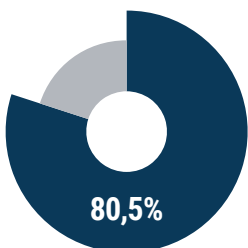
Rekordgetalle behaal wisselende wetslae

OPSOMMENDE SYFERS IN VYF KERNVAKKE: 2019 TOT 2021

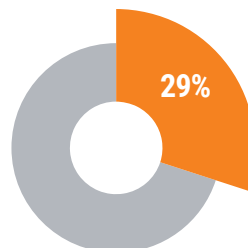
JAAR		REKENING-KUNDE	GESKIEDENIS	EKONOMIE	BESIGHEID-STUDIES	GEOGRAFIE
2019	Geskryf	80 110	164 729	107 940	186 840	271 807
	Geslaag	62 796	148 271	74 796	132 571	218 821
	Onderskeidings	3 248	8 702	1 014	2 321	2 752
	% geslaag	78,4%	90,0%	69,3%	71,0%	80,5%
	% onderskeidings	4,1%	5,3%	0,9%	1,2%	1,0%
2020	Geskryf	92 767 ↑	173 498 ↑	118 484 ↑	207 045 ↑	287 629 ↑
	Geslaag	70 014 ↑	159 737 ↑	81 536 ↑	161 224 ↑	216 467 ↓
	Onderskeidings	5 777 ↑	10 935 ↑	1 533 ↑	8 069 ↑	2 755 ↑
	% geslaag	75,5% ↓	92,1% ↑	68,8% ↓	77,9% ↑	75,3% ↓
	% onderskeidings	6,2% ↑	6,3% ↑	1,3% ↑	3,9% ↑	1,0% ↔
2021	Geskryf	105 894 ↑	227 448 ↑	139 191 ↑	243 843 ↑	358 655 ↑
	Geslaag	79 093 ↑	203 473 ↑	94 479 ↑	196 233 ↑	266 402 ↑
	Onderskeidings	6 571 ↑	12 887 ↑	1 646 ↑	13 052 ↑	1 911 ↓
	% geslaag	74,7% ↓	89,5% ↓	67,9% ↓	80,5% ↑	74,3% ↓
	% onderskeidings	6,2% ↔	5,7% ↓	1,2% ↓	5,4% ↑	0,5% ↓

▲ TABEL 7: Opsommende syfers in vyf kernvakke: 2019 tot 2021.

↑ Styging – jaar op jaar ↓ Daling – jaar op jaar

Altesaam 80,5% kandidate slaag **Besigheidstudies** in 2021. Dit is 'n verbetering van bykans 10% op die slaagpersentasie van 2019.

Byna 29% meer leerders het **Ekonomie** as vak in 2021 geneem teenoor 2019. **Geskiedenis** het ook enorme groei beleef en dié vak se kandidate het van 164 729 in 2019 tot 227 448 kandidate in 2021 toegeneem.

Rekeningkunde het in 2021 weer 'n hoë persentasie onderskeidings opgelewer, naamlik 6,2%, terwyl die persentasie onderskeidings in **Geografie** byna gehalveer het tot 0,5% (1 911) van die 358 655 kandidate wat dié vak geneem het.

Rekeningkunde

Die Rekeningkunde-resultate is effens laer as die vorige twee jaar, met 74,7% van die kandidate wat geslaag het. Die getal leerders wat Rekeningkunde neem, het die afgelope paar jaar drasties afgeneem van 128 853 leerders wat dié vak in 2016 geneem het, tot 80 110 in 2019. Sedertdien het dié getal weer toegeneem tot 105 894 kandidate in 2021. Die persentasie onderskeidings is hoog, met 6,2% matrieks wat in 2021 'n onderskeiding behaal.

Geskiedenis

Die slaagsyfer vir Geskiedenis het in 2021 met byna 3% gedaal tot 89,5% van die leerders wat die vak geneem het. Die persentasie kandidate wat onderskeidings behaal het, het effens gedaal van 6,3% in 2020 tot 5,7% in 2021. Dit kom ondanks 'n drastiese toename in die getal kandidate wat Geskiedenis in 2021 as vak geneem het. Dié syfer het met 53 950 (31%) toegeneem vanaf 173 498 in 2020 tot 227 448 matrieks in 2021.

Ekonomie

Die slaagsyfer vir Ekonomie neig die afgelope paar jaar stadig afwaarts en in 2021 slaag 67,9% van die kandidate dié vak teenoor 69,3% en 68,8% in onderskeidelik 2019 en 2020. Altesaam 1 646 (1,2%) kandidate spog met 'n onderskeiding op hul matrieksertifikaat, teenoor 1,3% in 2020. Ook in Ekonomie is 'n stewige toename aange-teken in die getal kandidate wat dié vak in matriek neem. Byna 29% meer matrieks neem dié vak sedert 2019.

Besigheidstudies

Ná problematiese uitslae in Besigheidstudies in die verlede, veral in Afrikaanse skole, is dit verblydend dat die slaagsyfer en persentasie onderskeidings in dié vak vir 'n tweede agtereenvolgende jaar nasionaal verbeter het. Die slaagsyfer het sedert 2019 met byna 10% verbeter en in 2021 slaag 80,5% van die kandidate dié vak. Die persentasie onderskeidings het ook aansienlik verbeter vanaf slegs 1,2% in 2019 tot 5,4% in 2021.

Geografie

Danksy 'n enorme toename in leerders wat Geografie neem, lewer 2021 'n rekordgetal kandidate op. Dié groep vermeerder met 24% vanaf 287 629 leerders in 2020 tot 358 655 in 2021. Ondanks dié reuse-toename in die getal leerders wat Geografie neem, bly die onderskeidings-oes skraal. Slegs 0,5% van die kandidate behaal 'n onderskeiding, wat beteken die onderskeidings het gehalveer vanaf die 1% wat in 2019 én 2020 met A's kon spog.

AFRIKAANSE SKOLE

blink uit teenoor nasionale syfers

Definisie van Afrikaanse skole soos in dié verslag gebruik

Vir die doeleindes van hierdie verslag word alle skole wat Afrikaans Huistaal as skoolvak aanbied, as Afrikaanse skole beskou. Dit sluit dus alle Afrikaans enkelmedium-, parallelmedium- en dubbelmediumskole in. Dit sluit ook Engelse skole in wat Afrikaans Huistaal aanbied.

Vergelyking van die nasionale slaagsyfer met dié van Afrikaanse skole

Volgens die NSS-verslae het 686 skole Afrikaans Huistaal in 2021 aangebied. Dit verteenwoordig 75 338 kandidate wat in 2021 matriek geskryf het. Hierdie Afrikaanse skole verteenwoordig 10% van die totale getal skole wat die DBO se eksamen afgelê het. Die positiewe invloed van moedertaalonderrig op prestasie word bevestig deur die feit dat Afrikaanse skole 'n slaagsyfer van 84,9% behaal. Dit is 8,5% hoër as die nasionale gemiddeld.

Hoewel daar in 2021 sewe minder Afrikaanse skole as in 2020 was, is daar 'n styging in die getal Afrikaanse kandidate wat die matriekeksamen in 2021 geskryf het. Afrikaanse skole is groter as ander skole, met gemiddeld 113 kandidate per skool teenoor die nasionale gemiddeld van 102 per skool.

	2021				
	SLAAG-SYFER	GETAL SKOLE	GETAL GESKRYF	GETAL GESLAAG	KANDIDATE PER SKOOL
Nasionaal	76,4%	6 861	704 021	537 687	102
Afrikaanse skole	84,9%	686	75 338	63 988	113

▲ TABEL 8: Vergelyking van die nasionale slaagsyfer met dié van Afrikaanse skole: 2021.

	2019	2020	2021
Nasionaal	81,3%	76,2% ↓	76,4% ↑
Afrikaanse skole	87,1%	82,2% ↓	84,9% ↑

▲ TABEL 9: Vergelyking van die nasionale slaagsyfer met dié van Afrikaanse skole: 2019 tot 2021.

Afrikaanse skole

slaag steeds daarin om 'n slaagsyfer van meer as 80% te handhaaf. 2021 se nasionale slaagsyfer is slegs 0,2% hoër as in 2020, terwyl dié syfer by Afrikaanse skole 2,7% hoër is.

Die uitsakkoers: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole

Nasionaal en in Afrikaanse skole is daar leerders wat vorder tot in graad 12, registreer vir die NSS-eksamen, en dan nie die finale eksamen skryf nie. In 2021 het meer as 29 000 nasionale kandidate (bykans 4%) wat vir die eksamen geregistreer het, nie opgedaag nie. Hierteenoor is daar 1,4% minder kandidate wat uitval in Afrikaanse skole as in ander skole. Minder as 2 000 leerders van Afrikaanse skole het nie vir die eksamen opgedaag nie.

2021				
	GETAL INGESKRYF	GETAL GESKRYF	VERLORE KANDIDATE	% VERLORE KANDIDATE
Nasionaal	733 540	704 021	29 177	3,98%
Afrikaanse skole	77 331	75 338	1 993	2,58%

▲ TABEL 10: Vergelyking van die uitsakkoers: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole.

B-graadtoelating: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole

Die kans om toelating te kry tot verdere studies, veral B-graadstudies, is baie groter in Afrikaanse skole. Nasionaal kry 36,4% van die suksesvolle kandidate toelating tot B-graadstudies. In teenstelling hiermee kry 58,2% kandidate in Afrikaanse skole toelating tot B-graadstudies. Dit is 'n styging van bykans 10% op die 48,7% kandidate in Afrikaanse skole wat in 2020 toelating tot B-graadstudies gekry het.

2021			
	GETAL GESKRYF	GETAL MET B-GRAADTOELATING	PERSENTASIE MET B-GRAADTOELATING
Nasionaal	704 021	256 031	36,4%
Afrikaanse skole	75 338	37 453	58,2%

▲ TABEL 11: Vergelyking van B-graadtoelating: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole.

Afrikaans-enkelmediumskole teenoor dubbel-/ parallelmediumskole

2021					
	SLAAG-SYFER	GETAL SKOLE	GETAL GESKRYF	GETAL GESLAAG	KANDIDATE PER SKOOL
Nasionaal	76,4%	6 861	704 021	537 687	102
Afrikaanse skole	84,9%	686	75 338	63 988	113
Afrikaans-enkelmedium	86,6%	230	24 024	20 823	107
Afrikaans-dubbel- & parallelmedium	84,1%	458	51 535	43 354	116

▲ TABEL 12: Vergelyking tussen Afrikaans-enkelmediumskole en dubbel-/ parallelmediumskole.

Die uitwerking van **moedertaalonderrig** op akademiese prestasie blyk duidelik uit die slaagsyfer van **Afrikaans-enkelmediumskole**. Dié skole se slaagsyfer van 86,6% is 2,5% hoër as dié van dubbel-/ parallelmediumskole.

Wiskunde-prestasie: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole

Afrikaanse kandidate het in 2021 uitstekend in Wiskunde gevaar en 9,6% behaal 'n onderskeiding in dié vak. Dit is drie keer meer as die nasionale gemiddeld van 3,0%. Afrikaanse kandidate behaal 1 928 (24,9%) van die 7 725 onderskeidings in Wiskunde. Die prestasie is merkwaardig, aangesien kandidate in Afrikaanse skole slegs 8% van die totale getal Wiskunde-kandidate in die land verteenwoordig. Dit blyk duidelik uit tabel 13 dat Afrikaanse Wiskunde-kandidate onderverteenvoerdig is in die groep wat Wiskunde neem.

JAAR	NASIONAAL			AFRIKAANSE SKOLE		
	GETAL KANDIDATE	GETAL ONDER-SKEIDINGS	% KANDIDATE MET ONDER-SKEIDINGS	GETAL KANDIDATE	GETAL ONDER-SKEIDINGS	% KANDIDATE MET ONDER-SKEIDINGS
2016	242 571	5 494	2,3%	23 239	2 576	11,1%
2017	218 596 ↓	4 735 ↓	2,0% ↓	26 507 ↑	1 991 ↓	7,5% ↓
2018	211 039 ↓	4 114 ↓	1,9% ↓	22 819 ↓	1 706 ↓	7,5% ↔
2019	222 034 ↑	4 415 ↑	2,0% ↑	22 306 ↓	1 417 ↓	6,5% ↓
2020	233 315 ↑	7 424 ↑	3,2% ↑	21 204 ↓	2 106 ↑	9,9% ↑
2021	259 143 ↑	7 725 ↑	3,0% ↓	20 654 ↓	1 928 ↓	9,6% ↓

▲ TABEL 13: Vergelyking van die Wiskunde-prestasie: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2016 tot 2021. ↑↓ Styging of daling – jaar op jaar

Daar was die afgelope paar jaar 'n konstante daling in die persentasie leerders wat Wiskunde neem. Byna 10% minder leerders neem sedert 2017 Wiskunde as vak. Die daling is selfs groter in Afrikaanse skole. In 2021 het slegs 26,8% van die Afrikaanse kandidate Wiskunde geneem. Dit is 9,5% laer as die nasionale gemiddeld. Wiskundige Geletterdheid se kandidate het toegeneem, terwyl Tegniese Wiskunde in Afrikaanse skole byna gehalveer het.

JAAR	NASIONAAL			AFRIKAANSE SKOLE		
	WISKUNDE	WISKUNDIGE GELETTEDHEID	TEGNIESE WISKUNDE	WISKUNDE	WISKUNDIGE GELETTEDHEID	TEGNIESE WISKUNDE
2016	43,6%	59,3%	–	36,5%	63,5%	–
2017	45,9% ↑	58,6% ↓	–	37,3% ↑	62,7% ↓	–
2018	45,6% ↓	57,4% ↓	2,0%	34,1% ↓	65,9% ↑	–
2019	42,0% ↓	57,0% ↓	1,0% ↓	31,0% ↓	65,0% ↓	4,0%
2020	40,0% ↓	58,0% ↑	2,0% ↑	29,0% ↓	67,0% ↑	4,0% ↔
2021	36,3% ↓	61,8% ↑	1,9% ↓	26,8% ↓	71,0% ↑	2,2% ↓

▲ TABEL 14: Persentasie wat Wiskundige vakke neem: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2016 tot 2021. ↑↓ Styging of daling – jaar op jaar

2021

VAK	GETAL LEERDERS IN AFRIKAANSE SKOLE	GETAL KANDIDATE GESKRYF	PERSENTASIE KANDIDATE GESKRYF	GETAL KANDIDATE GESLAAG	PERSENTASIE KANDIDATE GESLAAG	GETAL ONDER-SKEIDINGS	PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS
Wiskunde	75 338	20 654	26,8%	16 900	81,8%	1 928	9,6%
Wiskundige Geletterdheid	75 338	53 515	71,0%	45 013	84,1%	3 276	6,1%
Tegniese Wiskunde	75 338	2 715	2,2%	1 867	68,8%	13	< 0,1%

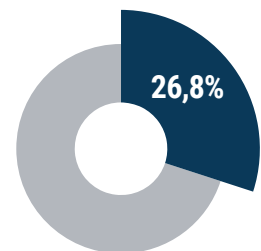
▲ **TABEL 15:** Vergelyking in resultate van Wiskundige vakke in Afrikaanse skole: 2021.

Kandidate in Afrikaanse skole wat wel Wiskunde neem, presteer baie beter en behaal meer onderskeidings in dié vak as die nasionale gemiddeld. Die slaagsyfer van Wiskundige Geletterdheid in Afrikaanse skole is baie hoog, met 3 276 (84,1%) wat die vak slaag. Die persentasie onderskeidings behaal, is egter laer as dié van Wiskunde. Tegniese Wiskunde blyk 'n uitdaging te wees, met 68,8% leerders wat slaag en slegs 13 (< 0,1%) onderskeidings.

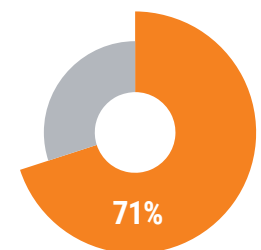
TOP 10-SKOLE MET HOOGSTE % WISKUNDE-KANDIDATE

SKOOL	GETAL WISKUNDE-KANDIDATE	% WISKUNDE-KANDIDATE
Hoër Meisieskool Bloemhof	121	85,2%
Paul Roos Gimnasium	192	77,4%
Hoër Meisieskool Paarl	97	75,8%
Gereformeerde Skool Dirk Postma	20	74,1%
Hoërskool Menlopark	217	73,8%
Afrikaanse Hoër Seunskool	194	72,1%
Hoërskool Ferrum	137	72,1%
Hoër Jongenskool Paarl	123	71,1%
Hoërskool Parel Vallei	161	67,1%
Afrikaanse Hoër Meisieskool	163	65,5%

▲ **TABEL 16:** Top 10-skole met die hoogste persentasie Wiskunde-kandidate.

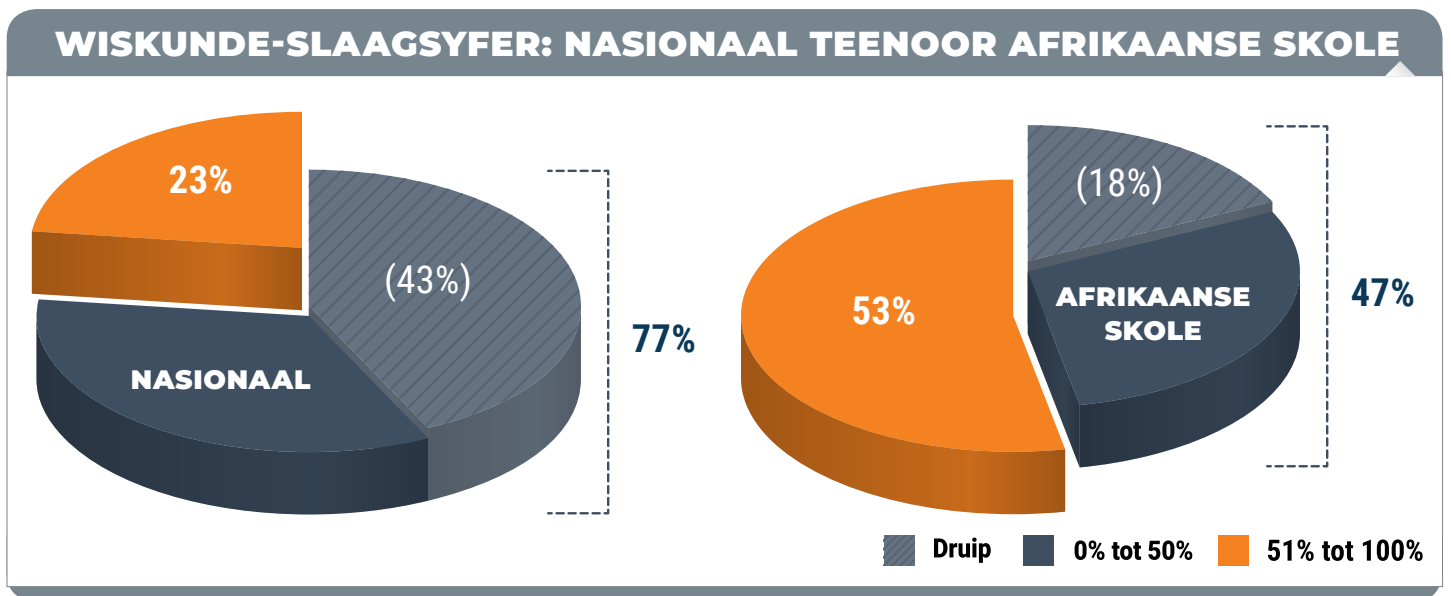
Slegs 26,8% van die Afrikaanse kandidate het **Wiskunde** as vak in 2021 geneem. Dit is 9,5% laer as die nasionale gemiddeld van 36,3%.

71% van die Afrikaanse kandidate het **Wiskundige Geletterdheid** as vak geneem. Dit is 8,3% meer as in 2017.

Hoewel kandidate in **Afrikaanse skole** slegs 8% van die totale getal Wiskunde-kandidate in die land verteenwoordig, behaal hulle 24,9% van die Wiskunde-onderskeidings. Altesaam 9,6% behaal onderskeidings – drie keer meer as die nasionale gemiddeld.

Skole wat hul leerders aanmoedig om Wiskunde te neem, én kandidate ondersteun om boonop uitstekende uitslae te behaal, verdien die hoogste lof. Die skole in tabel 16 het almal goeie prestasies verwerf en steeds 'n meerderheid Wiskunde-kandidate gehad. Van die 670 Afrikaanse skole wat Wiskunde aanbied, het slegs 58 (8,7%) meer Wiskunde-kandidate as Wiskundige Geletterdheid-kandidate. Daar bestaan kommer dat sommige skole leerders aanmoedig om Wiskunde vir Wiskundige Geletterdheid te verruil, ter wille van 'n hoër slaagsyfer of meer onderskeidings. Vakke soos Wiskunde gee leerders nie net toegang tot 'n wye reeks studierigtings nie, maar ontwikkel ook noodsaaklike vaardighede soos kritiese denke, kreatiwiteit en deursettingsvermoë – boustene vir sukses in verdere studies en die werkplek van die toekoms.

▲ **GRAFIEK 5:** Wiskunde-slaagsyfer. Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2021.

Wanneer daar 'n ontleding gedoen word van die Wiskunde-gemiddeld op nasionale vlak, asook in Afrikaanse skole, kan die verskil wat moedertaalonderrig meebring duidelik gesien word. In nasionale skole behaal slegs 23% van die kandidate meer as 50% vir Wiskunde, terwyl 53% van die kandidate in Afrikaanse skole meer as 50% behaal. Die nasionale slaagsyfer van 30% skep 'n wanindruk van die kennis waarvoor kandidate beskik wat die eksamen slaag. 'n Slaagpunt van minder as 50% rus 'n leerder kwalik vir graadstudie toe, veral as in ag geneem word dat Umalusi boonop vanjaar 28 vakke se punte opwaarts aangepas het om meer kandidate te laat slaag.

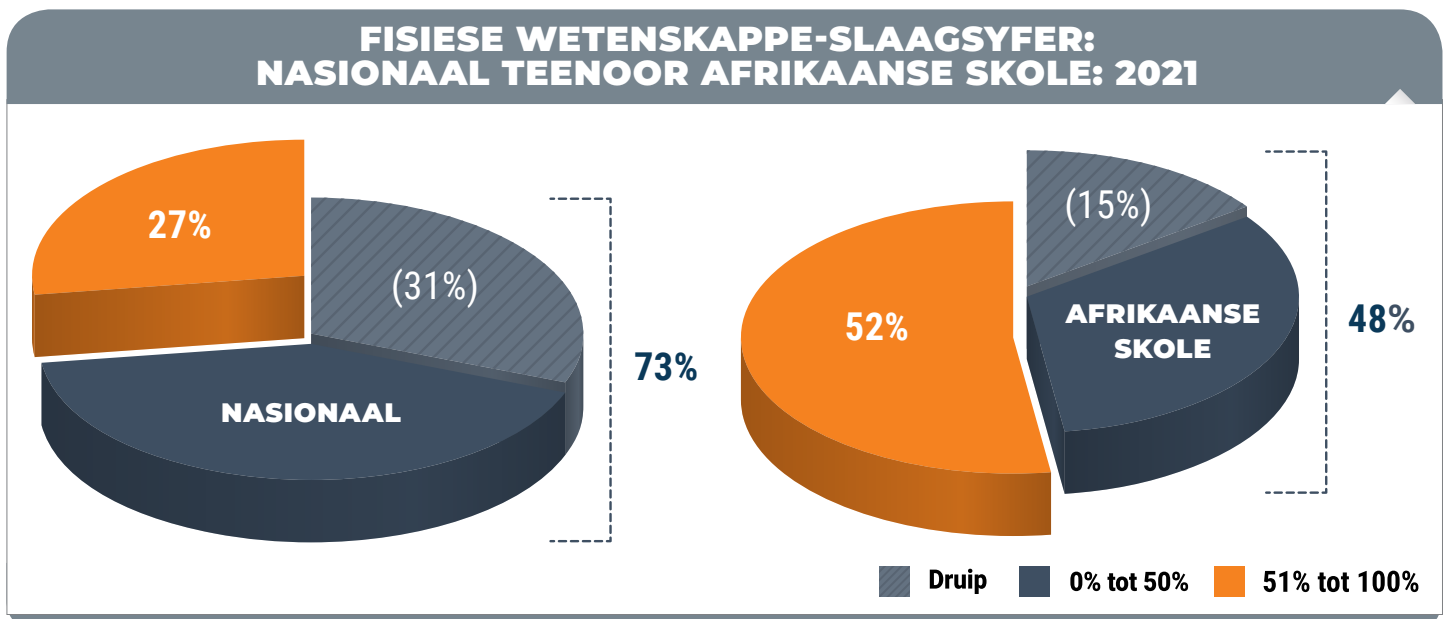
Fisiese Wetenskappe-prestasie: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole

Die nasionale slaagsyfer vir Fisiese Wetenskappe vir 2021 is 4,8% hoër as in 2020. Dié verbetering kan toegeskryf word aan die feit dat skole in 2021 minder deur Covid-19-inperkings ontwig is en beter voorbereid was om ontwigtings te hanteer. Daar moet ook in gedagte gehou word dat Umalusi die punte van Fisiese Wetenskappe opwaarts aangepas het. Dit het beslis 'n rol gespeel in die hoër slaagsyfer. Afrikaanse skole het seker gemaak dat hul graad 12-leerders voltyds by die skool was en dat die minimum onderrig- en voorbereidingstyd verlore gegaan het. Hierdie maatreëls het beslis bygedra tot die hoër slaagsyfer. Afrikaanse skole se slaagsyfer is 15,8% hoër as die nasionale syfer en 12,7% kandidate behaal onderskeidings. Afrikaanse skole behaal 1 739 onderskeidings, oftewel 25% van die totale onderskeidings in Fisiese Wetenskappe.

JAAR	NASIONAAL		AFRIKAANSE SKOLE	
	GETAL KANDIDATE	FISIESE WETENSKAPPE-SLAAGSYFER	GETAL KANDIDATE	FISIESE WETENSKAPPE-SLAAGSYFER
2016	192 618	62,0%	14 123	79,2%
2017	179 561 ↓	65,1% ↑	18 233 ↑	78,2% ↓
2018	172 319 ↓	74,2% ↑	15 202 ↓	87,3% ↑
2019	164 478 ↓	75,5% ↑	14 989 ↓	88,2% ↑
2020	174 310 ↑	65,8% ↓	14 148 ↓	83,0% ↓
2021	196 968 ↑	69,0% ↑	13 681 ↓	84,8% ↑

▲ TABEL 17: Prestasie in Fisiese Wetenskappe: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2016 tot 2021.

↑↓ Styging of daling

▲ GRAFIEK 6: Fisiese Wetenskappe-slaagsyfer: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2021.

Lewenswetenskappe-prestasie: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole

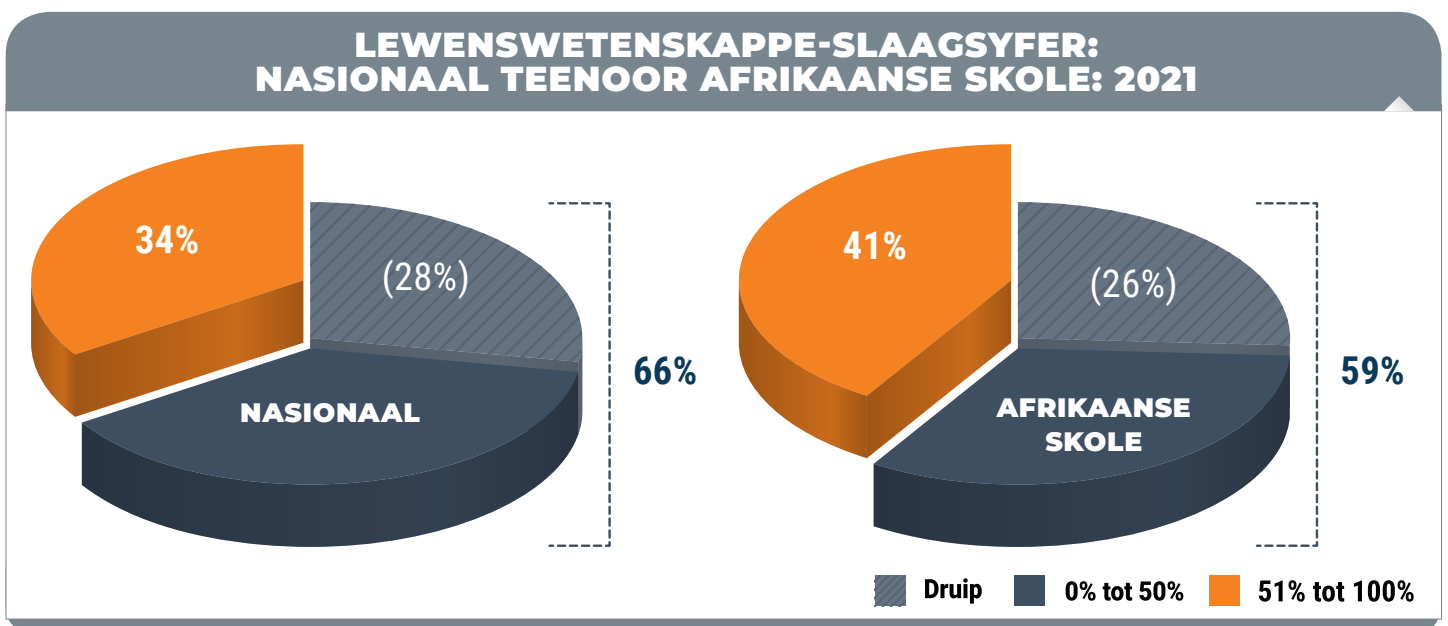
Lewenswetenskappe word as 'n welvaartskeppende vak gesien, omdat dit toegang verleen tot kwalifikasies wat bydra tot die land se ekonomiese groei en ontwikkeling. Die getal kandidate wat Lewenswetenskappe neem, het vanaf 2020 tot 2021 met 64 988 kandidate toegeneem. Altesaam 384 216 kandidate het die vraestel in 2021 geskryf en 274 584 het 'n gemiddeld bo 30% behaal.

Slegs 7,6% van die totale getal Lewenswetenskappe-kandidate is in Afrikaanse skole. Afrikaanse skole vaar uitstekend en 7,6% van die Lewenswetenskappe-kandidate behaal onderskeidings, teenoor die nasionale gemiddeld van 3,7%.

JAAR	NASIONAAL		AFRIKAANSE SKOLE	
	GETAL KANDIDATE	LEWENSWETENSKAPPE-SLAAGSYFER	GETAL KANDIDATE	LEWENSWETENSKAPPE-SLAAGSYFER
2016	347 662	70,5%	40 203	84,7%
2017	318 474 ↓	74,4% ↑	38 263 ↓	82,9% ↓
2018	310 041 ↓	76,3% ↑	33 594 ↓	80,1% ↓
2019	301 037 ↓	72,3% ↓	30 689 ↓	72,2% ↓
2020	319 228 ↑	71,0% ↓	29 707 ↓	69,3% ↓
2021	384 216 ↑	71,5% ↑	29 407 ↓	73,9% ↑

▲ TABEL 18: Prestasie in Lewenswetenskappe: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2016 tot 2021.

↑ ↓ Styging of daling

▲ GRAFIEK 7: Lewenswetenskappe-slaagsyfer: Nasionaal teenoor Afrikaanse skole – 2021.

Afrikaans Huistaal-prestasie

Die swakker prestasie van leerders in Afrikaans Huistaal word deels toegeskryf aan “eksamen-onfiksheid” as gevolg van beperkte onderrigtyd weens die pandemie. Die volledige kurrikulum moes steeds onderrig word, maar weens minder kontaktyd het onderwysers nie tyd gehad om die omvattende Letterkunde-kurrikulum in diepte met leerders te behandel nie. Dit is nodig dat die fynere nuanses van poësie begryp moet word, alvorens leerders daarin sal presteer. Die rol van bekwame onderwysers in die onderrig van Letterkunde is van kardinale belang. Afrikaans Huistaal, Vraestel 1 (Taal) het in 2021 gefokus op denkvrae en kritiese taalbewustheid. Vraestel 3 het op sy beurt ’n wye verskeidenheid skryfonderwerpe voorsien, wat leerders ’n regverdige kans op kreatiewe denke gebied het.

PRESTASIE IN AFRIKAANS HUISTAAL: 2018 TOT 2021

JAAR	GETAL GESKRYF	GETAL GESLAAG	PERSENTASIE GESLAAG	GETAL ONDER-SKEIDINGS	% ONDER-SKEIDINGS
2018	48 566	46 800	96,4%	1 891	3,9%
2019	46 647 ↓	44 392 ↓	95,1% ↓	2 150 ↑	4,6% ↑
2020	44 909 ↓	42 853 ↓	95,4% ↑	2 702 ↑	6,3% ↑
2021	47 337 ↑	45 079 ↑	95,2% ↓	2 377 ↓	5,0% ↓

▲ TABEL 19: Die prestasie in Afrikaans Huistaal: 2018 tot 2021.

↑ ↓ Styging of daling – jaar op jaar

2021

HUISTAAL	GETAL GESKRYF	GETAL GESLAAG	PERSENTASIE GESLAAG	GETAL ONDER-SKEIDINGS	% ONDER-SKEIDINGS
Afrikaans	47 337 ↑	45 079 ↑	95,2% ↓	2 377 ↓	5,0% ↓
Engels	122 189 ↑	113 775 ↑	93,1% ↓	4 053 ↑	3,3% ↑
IsiZulu	184 543 ↑	183 116 ↑	99,2% ↑	16 041 ↑	8,7% ↑
IsiXhosa	105 490 ↑	105 130 ↑	99,7% ↑	6 067 ↑	5,8% ↑
Sepedi	81 777 ↑	80 474 ↑	98,4% ↓	819 ↑	1,0% ↑

▲ TABEL 20: Vergelyking van die prestasie tussen die topvyf-huistale: 2021.

↑ ↓ Styging of daling in vergelyking met 2020

Die laer slaagsyfer in Afrikaans en Engels Huistaal kan toegeskryf word aan die omvangryke Letterkunde-oeuvre wat deur die Huistaal-kandidate bemeester moes word. Dit is verblydend om te sien dat die slaagsyfer van die topvyf-huistale (tabel 20) so hoog is. In die lig van die SOS se visie dat alle leerders onderrig in hulle moedertaal behoort te ontvang, behoort die beleid na ander vakke uitgebrei te word.

Die lys van **topvyf-huistale** het dieselfde gebly as in 2020. IsiXhosa spog weer met die hoogste slaagsyfer (99,7%), terwyl IsiZulu die grootste persentasie onderskeidings oplewer, naamlik 8,7%. Afrikaans lewer 2 377 onderskeidings op.

TOPPRESTEERDERS

Dié skole se matrieks gee die pas aan

Vir die doeleindes van die verslag is twee top 20-tabelle opgestel: **A-LYS** – Skole met die meeste onderskeidings per vak (groter skole word hier bevoordeel); **B-LYS** – Skole met die hoogste persentasie onderskeidings van leerders wat die vak geneem het. Die lysie sluit alle skole in wat die NSS in 2021 afgelê het. Afrikaanse skole is in vetdruk aangedui. Vakgemiddelde is deurgaans gebaseer op die syfers soos deur die DBO verskaf. Skole met minder as 15 leerders in 'n vak of minder as 50 leerders in matriek is nie ingesluit nie. Die tabel van top 20- klein Afrikaanse skole sluit wel hierdie skole in.

Top 20-skole met die meeste onderskeidings landwyd

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	249	850	
2	Gauteng	Hoërskool Menlopark	293	845	
3	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	368	803	
4	Wes-Kaap	Westerford High School	176	779	
5	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	316	763	
6	Wes-Kaap	Hoërskool Outeniqua	328	688	
7	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	217	629	
8	Wes-Kaap	Rustenburg Girls' High School	154	611	
9	Wes-Kaap	Fairmont High School	266	600	
10	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	248	594	
11	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	276	590	
12	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	141	577	
13	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	225	577	
14	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	131	560	
15	Wes-Kaap	Bishops	155	560	
16	Gauteng	Hoërskool Eldoraigne	235	546	
17	KwaZulu-Natal	Durban Girls' High School	220	545	
18	KwaZulu-Natal	Pietermaritzburg Girls' High School	222	532	
19	Oos-Kaap	St. John's College	431	532	
20	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	269	529	

Vir die doel van dié verslag word alle skole wat **Afrikaans Huistaal** as skoolvak aanbied, as Afrikaanse skole beskou. Dit sluit alle enkelmedium-, parallelmedium- en dubbelmediumskole in. Dit sluit ook Engelse skole in wat Afrikaans Huistaal aanbied.

▲ TABEL 21: Top 20-skole met die meeste onderskeidings landwyd.

Waar skole **dieselfde getal** onderskeidings of onderskeidings per kandidaat behaal, word die skool met die kleinste matriekgroep eerste geplaas.

Sewe van die top 20-skole met die meeste onderskeidings per kandidaat is Afrikaanse skole.

Top 20-skole met die meeste onderskeidings per kandidaat

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 ONDER-SKEIDINGS PER KANDIDAAT	
1	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	99	470	4.75	
2	Wes-Kaap	Westerford High School	176	779	4.43	
3	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	131	560	4.27	
4	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	141	577	4.09	✓
5	Wes-Kaap	Rustenburg Girls' High School	154	611	3.97	
6	Wes-Kaap	Springfield Convent of the Holy Rosary	89	327	3.67	
7	Wes-Kaap	Herzlia High School	93	337	3.62	
8	Wes-Kaap	Bishops	155	560	3.61	
9	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	249	850	3.41	✓
10	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	117	380	3.25	✓
11	KwaZulu-Natal	Al-Falaah College	56	175	3.13	
12	Gauteng	Tshwane Muslim School	55	170	3.09	
13	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	217	629	2.90	
14	KwaZulu-Natal	Star College	103	298	2.89	
15	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Paarl	128	370	2.89	✓
16	Gauteng	Hoërskool Menlopark	293	845	2.88	✓
17	Vrystaat	C & N Hoër Meisieskool Oranje	146	413	2.83	✓
18	Wes-Kaap	SA College High School	169	462	2.73	
19	KwaZulu-Natal	Orient Islamic	87	223	2.56	
20	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	225	577	2.56	✓

▲ TABEL 22: Top 20-skole met die meeste onderskeidings per kandidaat.

Top 20- Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings landwyd

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	249	850	
2	Gauteng	Hoërskool Menlopark	293	845	
3	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	368	803	
4	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	316	763	
5	Wes-Kaap	Hoërskool Outeniqua	328	688	
6	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	248	594	
7	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	276	590	
8	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	141	577	
9	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	225	577	
10	Gauteng	Hoërskool Eldoraigue	235	546	
11	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	269	529	
12	Wes-Kaap	Hoërskool Parel Vallei	240	509	
13	Gauteng	Hoërskool Noordheuwel	328	495	
14	Gauteng	Hoërskool Zwartkop	302	477	
15	Wes-Kaap	Hoërskool Pearson	218	432	
16	Vrystaat	C & N Hoër Meisieskool Oranje	146	413	
17	Wes-Kaap	Paarl Gimnasium	222	395	
18	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	117	380	
19	KwaZulu-Natal	Hoërskool Empangeni	258	371	
20	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Paarl	128	370	

▲ TABEL 23: Top 20- Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings landwyd.

11 332 ↻

Die **totale aantal onderskeidings** wat die **top 20- Afrikaanse skole** se 5 029 kandidate in die 2021-eindeksamen behaal het. Dit is meer as twee onderskeidings per leerder.

Afrikaanse Hoër Meisieskool het sy posisie op die lys van top 20- Afrikaanse skole verbeter deur van die vierde plek in 2020 tot die eerste plek in 2021 op te skuif.

Top 20- Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings per kandidaat

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 ONDER-SKEIDINGS PER KANDIDAAT	
1	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	141	577	4.09	
2	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	249	850	3.41	
3	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	117	380	3.25	
4	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Paarl	128	370	2.89	
5	Gauteng	Hoërskool Menlopark	293	845	2.88	
6	Vrystaat	C & N Hoër Meisieskool Oranje	146	413	2.83	
7	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	225	577	2.56	
8	Noordwes	Hoërskool Ferdinand Postma	86	215	2.50	
9	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	316	763	2.41	
10	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	248	594	2.40	
11	Gauteng	Hoërskool Eldoraigue	235	546	2.32	
12	Gauteng	Hoërskool Linden	142	320	2.25	
13	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	368	803	2.18	
14	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	276	590	2.14	
15	Wes-Kaap	Hoërskool Parel Vallei	240	509	2.12	
16	Wes-Kaap	Hoërskool Outeniqua	328	688	2.10	
17	Noordwes	Potchefstroom Gimnasium	138	273	1.98	
18	Wes-Kaap	Hoërskool Pearson	218	432	1.98	
19	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	269	529	1.97	
20	Noordwes	Hoërskool Wesvalia	136	253	1.86	

▲ TABEL 24: Top 20- Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings per kandidaat.

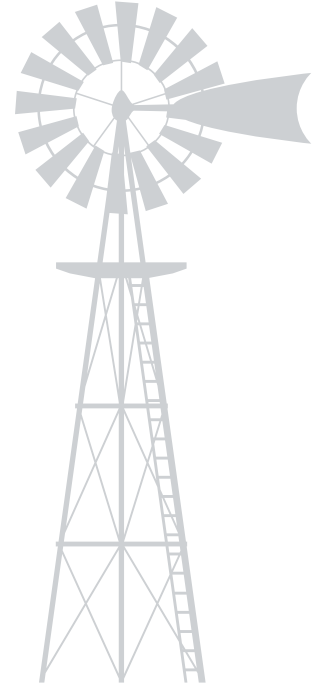
Enkelgeslagskole het weer hul staal gewys. Die topvier-Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings per kandidaat is, soos in 2020, meisieskole. Hoër Meisieskool Bloemhof in die Wes-Kaap beklee weer die topposisie op dié ranglys.

Noordwes spog met drie van die top 20- Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings per kandidaat: Ferdinand Postma en Gimnasium in Potchefstroom, en Hoërskool Wesvalia in Klerksdorp.

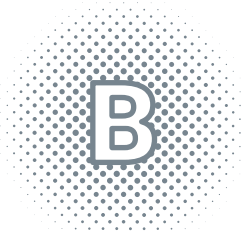
Top 20- klein Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings landwyd

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Vrystaat	Wilgerivier Gekombineerde Skool	38	57	
2	Vrystaat	Vrede Gekombineerde Skool	19	44	
3	Wes-Kaap	Melkbosstrand Privaat Skool	27	44	
4	KwaZulu-Natal	Gelofte Skool	49	44	
5	Wes-Kaap	Hoërskool Lutzville	41	40	
6	Mpumalanga	Carolina Akademiese Skool	38	35	
7	Wes-Kaap	Hoërskool Franschhoek	39	34	
8	Wes-Kaap	Sentraal Hoërskool	46	31	
9	Wes-Kaap	Augsburg Landbougimnasium	48	31	
10	Oos-Kaap	Hoërskool Dordrecht	38	29	
11	Noordwes	Bloemhof Gekombineerde Skool	32	27	
12	Vrystaat	Hoopstad Gekombineerde Skool	24	26	
13	Noordwes	Hoërskool Sannieshof	25	26	
14	Noord-Kaap	Hoërskool Douglas	26	25	
15	Wes-Kaap	Shalom Akademie	9	24	
16	Oos-Kaap	Hoërskool P.J. Olivier	41	24	
17	Vrystaat	Reitz Gekombineerde Skool	22	23	
18	Noord-Kaap	Hoërskool Martin Oosthuizen	45	23	
19	Gauteng	Gereformeerde Skool Dirk Postma	27	22	
20	Oos-Kaap	Hoërskool Paul Sauer	37	22	

Klein skole in die Vrystaat het in 2021, soos in 2020, uitgeblink in die matriekeindeksamen. Altesaam **vier skole** uit dié provinsie is deel van die **top 20-klein skole**. Wilgerivier Gekombineerde Skool het van die negende posisie in 2020 tot die topposisie in 2021 opgeskuif. Dié skool spog met 57 onderskeidings, of 1.50 onderskeidings per kandidaat.

▲ TABEL 25: Top 20- klein Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings landwyd.

Top 20- klein Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings per kandidaat

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 ONDER-SKEIDINGS PER KANDIDAAT	
1	Wes-Kaap	Shalom Akademie	9	24	2.67	
2	Vrystaat	Vrede Gekombineerde Skool	19	44	2.32	
3	Wes-Kaap	Melkbosstrand Privaat Skool	27	44	1.63	
4	Noordwes	Hoërskool Stella	10	15	1.50	
5	Vrystaat	Wilgerivier Gekombineerde Skool	38	57	1.50	
6	Vrystaat	Hoopstad Gekombineerde Skool	24	26	1.08	
7	Vrystaat	Reitz Gekombineerde Skool	22	23	1.05	
8	Noordwes	Hoërskool Sannieshof	25	26	1.04	
9	Wes-Kaap	Nouveau Privaat Skool	3	3	1.00	
10	Vrystaat	Hendrik Potgieter Landbouskool	18	18	1.00	
11	Wes-Kaap	Hoërskool Lutzville	41	40	0.98	
12	Noord-Kaap	Hoërskool Douglas	26	25	0.96	
13	Mpumalanga	Carolina Akademiese Skool	38	35	0.92	
14	KwaZulu-Natal	Gelofte Skool	49	44	0.90	
15	Wes-Kaap	Hoërskool Valsbaai	9	8	0.89	
16	Wes-Kaap	Hoërskool Franschhoek	39	34	0.87	
17	Wes-Kaap	Brandvlei Jeugsentrum	19	16	0.84	
18	Noordwes	Bloemhof Gekombineerde Skool	32	27	0.84	
19	Vrystaat	Bultfontein Gekombineerde Skool	24	20	0.83	
20	Gauteng	Gereformeerde Skool Dirk Postma	27	22	0.81	

▲ TABEL 26: Top 20- klein Afrikaanse skole met die meeste onderskeidings per kandidaat.

Top 20-skole met die meeste Afrikaans Huistaal-onderskeidings

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	249	136	
2	Gauteng	Hoërskool Menlopark	294	94	
3	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	319	82	
4	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	228	79	
5	Wes-Kaap	Hoërskool Outeniqua	330	71	
6	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	142	66	
7	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	368	64	
8	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	269	54	
9	Gauteng	Hoërskool Eldoraigue	235	51	
10	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	180	46	
11	Gauteng	Hoërskool Noordheuwel	328	45	
12	Wes-Kaap	Hoërskool Durbanville	184	43	
13	Vrystaat	C & N Hoër Meisieskool Oranje	146	39	
14	Wes-Kaap	Paarl Gimnasium	222	36	
15	Limpopo	Hoërskool Pietersburg	241	30	
16	Gauteng	Hoërskool Zwartkop	303	29	
17	Gauteng	Hoërskool Monument	208	28	
18	Gauteng	Hoërskool Oos-Moot	253	28	
19	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	64	27	
20	Wes-Kaap	Hoërskool Bellville	201	27	

▲ TABEL 27: Top 20-skole met die meeste Afrikaans Huistaal-onderskeidings.

Afrikaanse Hoër Meisieskool het 28 meer Afrikaans Huistaal-kandidate as in 2020, maar spog met 37 meer onderskeidings in dié vak in 2021.

Van die top 20-skole met die meeste Afrikaans Huistaal-onderskeidings, is 10 skole in **Gauteng** en 8 skole in die **Wes-Kaap**.

Top 20-skole met meeste Afrikaans Huistaal-onderskeidings per aantal kandidate

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS	
1	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	249	136	54,6%	✓
2	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	142	66	46,5%	✓
3	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	64	27	42,2%	✓
4	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	228	79	34,6%	✓
5	Gauteng	Hoërskool Menlopark	294	94	32,0%	✓
6	Vrystaat	Vrede Gekombineerde Skool	19	6	31,6%	✓
7	Vrystaat	C & N Hoër Meisieskool Oranje	146	39	26,7%	✓
8	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	319	82	25,7%	✓
9	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	180	46	25,6%	✓
10	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Paarl	82	20	24,4%	✓
11	Wes-Kaap	Hoërskool Durbanville	184	43	23,4%	✓
12	Wes-Kaap	Hoërskool Parel Vallei	61	14	23,0%	✓
13	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenbosch	124	27	21,8%	✓
14	Gauteng	Hoërskool Eldoraigue	235	51	21,7%	✓
15	Wes-Kaap	Hoërskool Outeniqua	330	71	21,5%	✓
16	Gauteng	Hoërskool Marais Viljoen	128	26	20,3%	✓
17	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	269	54	20,1%	✓
18	Wes-Kaap	Hoërskool Swartland	110	21	19,1%	✓
19	Wes-Kaap	Hoërskool Vredendal	84	16	19,0%	✓
20	Wes-Kaap	Hoërskool Hopefield	69	13	18,8%	✓

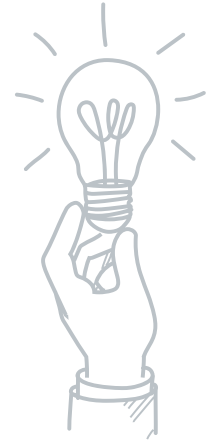
▲ TABEL 28: Top 20-skole met die meeste Afrikaans Huistaal-onderskeidings per aantal kandidate.

Top 20-skole met die meeste Wiskunde-onderskeidings

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Wes-Kaap	Bishops	134	74	
2	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	192	73	
3	Gauteng	Hoërskool Menlopark	217	69	
4	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	140	58	
5	Wes-Kaap	Westerford High School	138	57	
6	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	83	51	
7	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	163	50	
8	Gauteng	Hoërskool Eldoraigne	140	48	
9	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	121	43	
10	Wes-Kaap	SA College High School	123	43	
11	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	130	43	
12	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	194	42	
13	Limpopo	Mbilwi Secondary	470	42	
14	Wes-Kaap	Rustenburg Girls' High School	119	41	
15	Wes-Kaap	Hoërskool Parel Vallei	161	38	
16	Gauteng	Pretoria Boys' High School	244	38	
17	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	149	35	
18	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	179	35	
19	Gauteng	Hoërskool Zwartkop	185	35	
20	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	207	32	

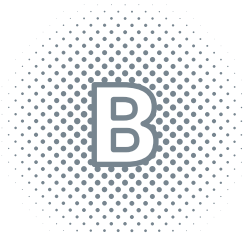

Paul Roos Gimnasium se matrieks het in 2021 uitblink in Wiskunde. Altesaam 73 van dié skool se 192 kandidate (38%) met Wiskunde as vak, behaal 'n onderskeiding. Paul Roos het 5% minder kandidate as in 2020 gehad, maar 8% meer onderskeidings in dié vak behaal.

Elf van die top 20-skole met die meeste onderskeidings in Wiskunde, is Afrikaanse skole.

▲ TABEL 29: Top 20-skole met die meeste Wiskunde-onderskeidings.

Top 20-skole met die meeste Wiskunde-onderskeidings per aantal kandidate

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS	
1	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	83	51	61,4%	
2	Wes-Kaap	Bishops	134	74	55,2%	
3	Wes-Kaap	Herzlia High School	57	26	45,6%	
4	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	140	58	41,4%	
5	Wes-Kaap	Westerford High School	138	57	41,3%	
6	KwaZulu-Natal	Eden College Durban	32	13	40,6%	
7	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	192	73	38,0%	✓
8	KwaZulu-Natal	Al-Falaah College	45	17	37,8%	
9	Gauteng	Johannesburg Muslim School	32	12	37,5%	
10	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	87	32	36,8%	
11	Gauteng	Hoërskool Overkruin	76	27	35,5%	✓
12	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	121	43	35,5%	✓
13	Gauteng	Al-Asr Educational Institute	17	6	35,3%	
14	Wes-Kaap	SA College High School	123	43	35,0%	
15	Wes-Kaap	Rustenburg Girls' High School	119	41	34,5%	
16	Gauteng	Hoërskool Eldoraigne	140	48	34,3%	✓
17	Wes-Kaap	Springfield Convent of the Holy Rosary	71	24	33,8%	
18	Gauteng	Central Islamic School	15	5	33,3%	
19	KwaZulu-Natal	Ihsaan Girls' College	15	5	33,3%	
20	Wes-Kaap	Hoërskool Charlie Hofmeyr	48	16	33,3%	✓

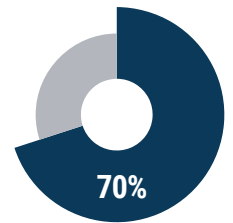
▲ TABEL 30: Top 20-skole met die meeste Wiskunde-onderskeidings per aantal kandidate.

Top 20-skole met die meeste Wiskundige Geletterdheid-onderskeidings

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Wes-Kaap	Hoërskool Outeniqua	179	60	✓
2	Gauteng	Hoërskool Noordheuwel	174	56	✓
3	Wes-Kaap	Spine Road High School	157	45	
4	Wes-Kaap	Melkbosstrand Privaat Skool	113	43	✓
5	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	86	38	✓
6	Vrystaat	Hoërskool Jim Fouché	145	38	✓
7	Wes-Kaap	Hoërskool Brackenfell	175	37	✓
8	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	44	36	
9	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	68	36	
10	Oos-Kaap	Hoërskool Nico Malan	99	36	✓
11	Gauteng	Hoërskool Monument	167	36	✓
12	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	131	35	✓
13	Gauteng	Hoërskool Eldoraigne	95	34	✓
14	Wes-Kaap	Bellville High School	105	34	
15	Wes-Kaap	Fairmont High School	109	34	
16	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	110	34	✓
17	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	96	32	✓
18	Wes-Kaap	Paarl Gimnasium	104	31	✓
19	Gauteng	Northcliff High School	126	31	
20	Mpumalanga	Hoërskool Nelspruit	125	30	✓

70% van die top 20-skole met die meeste onderskeidings in Wiskundige Geletterdheid is Afrikaanse skole.

▲ TABEL 31: Top 20-skole met die meeste Wiskundige Geletterdheid-onderskeidings.

Hoërskool Outeniqua in die Wes-Kaap het die meeste onderskeidings in Wiskundige Geletterdheid behaal. Sy 179 kandidate in dié vak spog met 60 A's.

Mpumalanga, die Vrystaat, Oos-Kaap en KwaZulu-Natal spog elk met een skool op dié lys. Die Wes-Kaap gee die toon aan met nege skole en Gauteng volg met sewe skole.

Top 20-skole met die meeste WG-onderskeidings per aantal kandidate

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS	
1	Wes-Kaap	Springfield Convent Senior School	18	15	83,3%	
2	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	44	36	81,8%	
3	Wes-Kaap	Westerford High School	38	30	78,9%	
4	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	17	13	76,5%	
5	Wes-Kaap	CBC St. John's	16	11	68,8%	
6	Wes-Kaap	Rustenburg Girls' High School	35	23	65,7%	
7	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	21	13	61,9%	✓
8	Wes-Kaap	Bishops	22	12	54,5%	
9	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	50	27	54,0%	✓
10	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	68	36	52,9%	
11	Wes-Kaap	SA College High School	46	24	52,5%	
12	Wes-Kaap	Herzlia High School	36	18	50,0%	
13	KwaZulu-Natal	Orient Islamic School	29	14	48,3%	
14	Wes-Kaap	Wynberg Girls' High School	38	18	47,4%	
15	Wes-Kaap	Parklands College	32	15	46,9%	
16	Oos-Kaap	Collegiate Girls' High School	51	23	45,1%	
17	Wes-Kaap	Melkbosstrand Privaat Skool	18	8	44,4%	✓
18	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	86	38	44,2%	✓
19	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	23	10	43,5%	
20	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	56	24	42,9%	✓

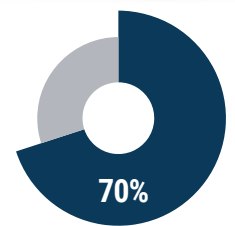
▲ TABEL 32: Top 20-skole met die meeste Wiskundige Geletterdheid-onderskeidings per aantal kandidate.

Top 20-skole met die meeste Besigheidstudies-onderskeidings

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	150	54	✓
2	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	88	52	✓
3	KwaZulu-Natal	Menzi High School	55	47	
4	Gauteng	Northcliff High School	162	42	
5	Gauteng	Hoërskool Akasia	143	40	✓
6	Wes-Kaap	Fairbairn College	116	35	
7	Wes-Kaap	Norman Henshilwood High School	145	35	
8	Gauteng	Mondeor High School	221	35	
9	Wes-Kaap	Fairmont High School	90	34	
10	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	140	34	✓
11	Gauteng	Hoërskool Monument	149	34	✓
12	Gauteng	Rand Park High School	149	33	
13	Gauteng	Roosevelt High School	157	33	
14	KwaZulu-Natal	Ridge Park College	103	32	
15	Gauteng	St. Matthews Private Secondary School	105	31	
16	Gauteng	Hoërskool Zwartkop	147	31	✓
17	Gauteng	Fourways High School	95	30	
18	Oos-Kaap	Hudson Park High School	109	29	
19	Gauteng	Edenglen High School	197	29	
20	Gauteng	Midrand High School	161	28	

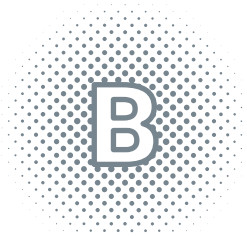
70% van die top 20-skole met die meeste onderskeidings in Besigheidstudies is in Gauteng.

▲ TABEL 33: Top 20-skole met die meeste Besigheidstudies-onderskeidings.

Hoërskool Waterkloof se 150 Besigheidstudies-kandidate behaal die meeste onderskeidings landwyd in dié vak, naamlik 54.

Die **slaagsyfer** in Besigheidstudies het sedert 2019 met byna 10% verbeter. Die persentasie **onderskeidings** het ook verbeter vanaf slegs 1,2% in 2019 tot 5,4% in 2021.

Top 20-skole met meeste Besigheidstudies-onderskeidings per aantal kandidate

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS	
1	Oos-Kaap	Umthawelanga Secondary School	26	23	88,5%	
2	KwaZulu-Natal	Menzi High School	55	47	85,5%	
3	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	37	22	59,5%	
4	Oos-Kaap	Dumezweni Senior Secondary	32	19	59,4%	
5	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	88	52	59,1%	
6	Limpopo	Sethwethwa Secondary	16	9	56,3%	
7	KwaZulu-Natal	Al-Falaah College	20	11	55,0%	
8	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	41	21	51,2%	
9	Gauteng	Nizamiye Combined School	12	6	50,0%	
10	Gauteng	Thula Mntwana Combined	23	11	47,8%	
11	Gauteng	Al-Aqsa School	46	22	47,8%	
12	KwaZulu-Natal	Macingwana Secondary	30	14	46,7%	
13	Wes-Kaap	Rosebank Progress College	22	10	45,5%	
14	Gauteng	Sama High School	20	9	45,0%	
15	Gauteng	Shree Bharat Sharda Mandir	27	12	44,4%	
16	Oos-Kaap	Xolilizwe Senior Secondary	16	7	43,8%	
17	Gauteng	Tshwane Muslim School	19	8	42,1%	
18	Oos-Kaap	Zwelakhe Senior Secondary	35	14	40,0%	
19	Wes-Kaap	Herzlia High School	38	15	39,5%	
20	Wes-Kaap	St. George's Grammar School	18	7	38,9%	

▲ TABEL 34: Top 20-skole met die meeste Besigheidstudies-onderskeidings per aantal kandidate.

Top 20-skole met die meeste Rekeningkunde-onderskeidings

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	116	55	
2	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	134	55	
3	Gauteng	Hoërskool Menlopark	102	54	
4	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	120	52	
5	KwaZulu-Natal	Menzi High School	99	39	
6	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	49	35	
7	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	76	35	
8	Gauteng	Hoërskool Eldoraing	100	34	
9	Vrystaat	Grey Kollege Sekondêr	74	33	
10	Limpopo	Dendron Secondary School	101	33	
11	KwaZulu-Natal	Durban Girls' High School	71	31	
12	Wes-Kaap	Hoër Jongenskool Paarl	68	30	
13	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	51	28	
14	KwaZulu-Natal	Adams College	104	28	
15	KwaZulu-Natal	Sibusisiwe Comprehensive Technical	127	28	
16	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	41	27	
17	KwaZulu-Natal	Westville Boys' High School	60	27	
18	KwaZulu-Natal	Verulam School	73	27	
19	Wes-Kaap	Paarl Gimnasium	45	26	
20	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	54	26	

Twaalf van die top 20-skole met die meeste onderskeidings in Rekeningkunde, is Afrikaanse skole.

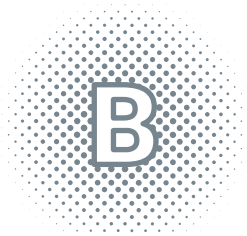

Hoër Meisieskool Bloemhof is die Afrikaanse skool met die meeste Rekeningkunde-onderskeidings per aantal kandidate.

▲ TABEL 35: Top 20-skole met die meeste Rekeningkunde-onderskeidings.

Paul Roos Gimnasium skuif van die tweede plek in 2020 op na die topposisie in 2021 vir skole met die meeste onderskeidings in Rekeningkunde.

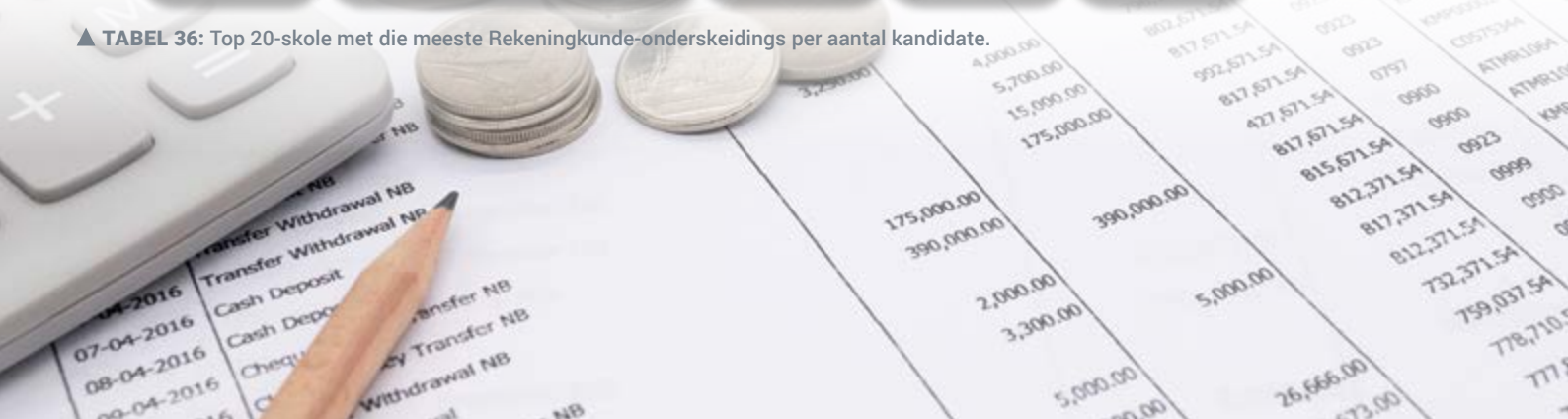
Skole in **KwaZulu-Natal** het in 2021 uitgeblyk in Rekeningkunde. Sewe skole uit dié provinsie is deel van die top 20-lys, gevolg deur die Wes-Kaap met ses skole.

Top 20-skole met meeste Rekeningkunde-onderskeidings per aantal kandidate

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS	
1	KwaZulu-Natal	Al-Falaah College	30	25	83,3%	
2	Wes-Kaap	Bishops	15	12	80,0%	
3	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	19	14	73,7%	
4	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	15	11	73,3%	
5	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	49	35	71,4%	✓
6	Wes-Kaap	Hoërskool D.F. Malan	41	27	65,9%	✓
7	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Paarl	34	21	61,8%	✓
8	KwaZulu-Natal	Maritzburg College	36	22	61,1%	
9	Gauteng	Johannesburg Muslim School	23	14	60,9%	
10	Wes-Kaap	Paarl Gimnasium	45	26	57,8%	✓
11	Noordwes	Potchefstroom Gimnasium	30	17	56,7%	✓
12	KwaZulu-Natal	Inanda Seminary School	18	10	55,6%	
13	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	51	28	54,9%	✓
14	Gauteng	Hoërskool Randburg	26	14	53,8%	✓
15	Wes-Kaap	Westerford High School	28	15	53,6%	
16	Wes-Kaap	Hoërskool Bosmansdam	15	8	53,3%	✓
17	Wes-Kaap	Springfield Convent Senior School	15	8	53,3%	
18	Gauteng	Auckland Park Academy	17	9	52,9%	
19	Gauteng	Hoërskool Menlopark	102	54	52,9%	✓
20	Oos-Kaap	Selborne College	38	20	52,6%	

▲ TABEL 36: Top 20-skole met die meeste Rekeningkunde-onderskeidings per aantal kandidate.

Top 20-skole met die meeste Ingenieursgrafika en Ontwerp-onderskeidings

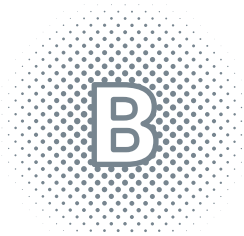
	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	82	47	✓
2	KwaZulu-Natal	Maritzburg College	121	36	
3	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	80	32	✓
4	Wes-Kaap	Hoërskool Parel Vallei	47	26	✓
5	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	56	26	
6	Gauteng	Hoërskool Menlopark	54	24	✓
7	KwaZulu-Natal	Star College	33	23	
8	KwaZulu-Natal	Northwood High	42	22	
9	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	29	21	✓
10	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	70	21	✓
11	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	90	21	✓
12	Wes-Kaap	Hoërskool Outeniqua	66	20	✓
13	Wes-Kaap	Wynberg Boys' High School	65	18	
14	Gauteng	Hoërskool Kempton Park	66	18	✓
15	Wes-Kaap	Hoërskool Durbanville	73	18	✓
16	Vrystaat	Grey Kollege Sekondêr	74	18	✓
17	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	22	17	
18	Wes-Kaap	Fairmont High School	77	16	
19	Gauteng	Northcliff High School	78	16	
20	Wes-Kaap	HTS Drostyd	113	16	✓

▲ TABEL 37: Top 20-skole met die meeste Ingenieursgrafika en Ontwerp-onderskeidings.

Twaalf van die top 20-skole met die meeste onderskeidings in Ingenieursgrafika en Ontwerp is Afrikaanse skole. Twee meisieskole is ook op dié lys.

Paul Roos Gimnasium spog met die meeste IGO-onderskeidings, terwyl **Hoër Meisieskool Bloemhof** die meeste onderskeidings per aantal kandidate het.

Top 20-skole met die meeste IGO-onderskeidings per aantal kandidate

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS	
1	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	22	17	77,3%	
2	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	29	21	72,4%	✓
3	KwaZulu-Natal	Star College	33	23	69,7%	
4	KwaZulu-Natal	Al-Falaah College	15	10	66,7%	
5	Wes-Kaap	Pinelands High School	17	10	58,8%	
6	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	82	47	57,3%	✓
7	Wes-Kaap	Hoërskool Parel Vallei	47	26	55,3%	✓
8	KwaZulu-Natal	Northwood High School	42	22	52,4%	
9	Oos-Kaap	Hoërskool Nico Malan	20	10	50,0%	✓
10	Wes-Kaap	Hoërskool Overberg	20	10	50,0%	✓
11	Wes-Kaap	Hoërskool Piketberg	17	8	47,1%	✓
12	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	56	26	46,4%	
13	Gauteng	Hoërskool Menlopark	54	24	44,4%	✓
14	Oos-Kaap	Selborne College Boys' High	24	10	41,7%	
15	Wes-Kaap	Parklands College	24	10	41,7%	
16	Oos-Kaap	Hoërskool Pearson	27	11	40,7%	✓
17	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	80	32	40,0%	✓
18	Wes-Kaap	Hoërskool Hermanus	43	16	37,2%	✓
19	KwaZulu-Natal	Bizimali High School	33	12	36,4%	
20	Wes-Kaap	Hoërskool Charlie Hofmeyr	31	10	32,3%	✓

▲ TABEL 38: Top 20-skole met die meeste Ingenieursgrafika en Ontwerp-onderskeidings per aantal kandidate.

Top 20-skole met die meeste Fisiese Wetenskappe-onderskeidings

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	
1	Wes-Kaap	Bishops	97	63	
2	Gauteng	Hoërskool Menlopark	146	62	✓
3	Wes-Kaap	Westerford High School	112	54	
4	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	110	51	✓
5	Gauteng	Hoërskool Waterkloof	132	45	✓
6	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	86	43	
7	Gauteng	Pretoria Boys' High School	213	42	
8	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	115	39	✓
9	Gauteng	Afrikaanse Hoër Seunskool	116	39	✓
10	Wes-Kaap	SA College High School	86	37	
11	Gauteng	Hoërskool Garsfontein	151	37	✓
12	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	67	36	
13	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	81	36	
14	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	77	35	✓
15	Limpopo	Mbilwi Secondary	470	34	
16	Wes-Kaap	Rustenburg Girls' High School	89	32	
17	Wes-Kaap	Hoërskool Outeniqua	85	31	✓
18	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	101	30	✓
19	KwaZulu-Natal	Westville Boys' High School	171	30	
20	Wes-Kaap	Fairmont High School	95	29	

Mbilwi Secondary School in Limpopo het 470 kandidate wat Fisiese Wetenskappe geneem het – die grootste groep in die land. Dié skool se kandidate het 34 onderskeidings ingepalm.

▲ TABEL 39: Top 20-skole met die meeste Fisiese Wetenskappe-onderskeidings.

Hoërskool Menlopark is soos in 2019 en 2020 die Afrikaanse skool wat die meeste onderskeidings in Fisiese Wetenskappe oplewer, naamlik 62. Meer as 42% van Menlopark se kandidate behaal in 2021 'n onderskeiding in dié vak.

Top 20-skole met die meeste FW-onderskeidings per aantal kandidate

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS	
1	Wes-Kaap	Herzlia High School	23	15	65,2%	
2	Wes-Kaap	Bishops	97	63	64,9%	
3	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	67	36	53,7%	
4	KwaZulu-Natal	Orient Islamic	36	18	50,0%	
5	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	86	43	50,0%	
6	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	60	29	48,3%	
7	Wes-Kaap	Westerford High School	112	54	48,2%	
8	Wes-Kaap	Paul Roos Gimnasium	110	51	46,4%	✓
9	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	77	35	45,5%	✓
10	KwaZulu-Natal	Al-Falaah College	38	17	44,7%	
11	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	81	36	44,4%	
12	KwaZulu-Natal	Eden College Durban	25	11	44,0%	
13	Wes-Kaap	Hoërskool Jan van Riebeeck	23	10	43,5%	✓
14	Wes-Kaap	SA College High School	86	37	43,0%	
15	Gauteng	Hoërskool Menlopark	146	62	42,5%	✓
16	Vrystaat	Hoërskool Witteberg	59	25	42,4%	✓
17	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	41	17	41,5%	✓
18	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Paarl	58	24	41,4%	✓
19	Noordwes	Hoërskool Ferdinand Postma	46	18	39,1%	✓
20	Gauteng	Johannesburg Muslim School	30	11	36,7%	

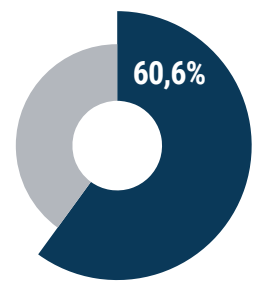
▲ TABEL 40: Top 20-skole met die meeste Fisiese Wetenskappe-onderskeidings per aantal kandidate.

Top 20-skole met die meeste Lewenswetenskappe-onderskeidings

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)
1	Wes-Kaap	Westerford High School	136	87
2	Wes-Kaap	Rustenburg Girls' High School	109	63
3	KwaZulu-Natal	Westville Girls' High School	185	58
4	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	70	57
5	Oos-Kaap	St. John's College	432	55
6	Wes-Kaap	Wynberg Girls' High School	162	54
7	Limpopo	Mbilwi Secondary	470	53
8	Gauteng	Pretoria High School For Girls	143	52
9	Oos-Kaap	Toli Senior Secondary School	299	52
10	Wes-Kaap	Hoërskool Stellenberg	119	44
11	KwaZulu-Natal	Bizimali High School	355	44
12	Gauteng	Parktown Girls' High School	158	43
13	Wes-Kaap	Spine Road High School	264	43
14	Gauteng	Afrikaanse Hoër Meisieskool	118	42
15	Wes-Kaap	Hoërskool Parel Vallei	172	42
16	Gauteng	Hoërskool Menlopark	103	41
17	Wes-Kaap	Fairmont High School	129	41
18	KwaZulu-Natal	Durban Girls' High School	214	41
19	Vrystaat	Eunice Secondary School	127	39
20	KwaZulu-Natal	Pietermaritzburg Girls' High School	169	39

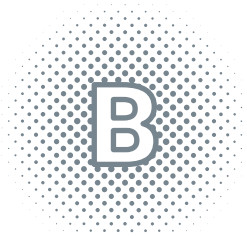
60,6% van **Hoërskool Langenhoven** se kandidate behaal onderskeidings in Lewenswetenskappe.

▲ TABEL 41: Top 20-skole met die meeste Lewenswetenskappe-onderskeidings.

Hoërskool Stellenberg in die Wes-Kaap skuif vier posisies op van die veertiende plek in 2020 tot die tiende plek in 2021. Dié skool spog met 44 onderskeidings in Lewenswetenskappe teenoor 29 onderskeidings in 2020.

Nege van die top 20-skole met die meeste onderskeidings in Lewenswetenskappe is meisieskole.

Top 20-skole met die meeste LW-onderskeidings per aantal kandidate

	 PROVINSIE	 SKOOL	 GETAL KANDIDATE	 GETAL (80%-100%)	 PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS	
1	Wes-Kaap	Herschel Girls' High School	70	57	81,4%	
2	Wes-Kaap	Westerford High School	136	87	64,0%	
3	Wes-Kaap	Hoërskool Langenhoven	33	20	60,6%	✓
4	Wes-Kaap	Rustenburg Girls' High School	109	63	57,8%	
5	KwaZulu-Natal	Inkamana School	18	10	55,6%	
6	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool La Rochelle	52	28	53,8%	✓
7	Gauteng	Azaadville Muslim School	21	11	52,4%	
8	Wes-Kaap	Rondebosch Boys' High School	54	27	50,0%	
9	Wes-Kaap	Springfield Convent of the Holy Rosary	39	19	48,7%	
10	Wes-Kaap	Hoër Meisieskool Bloemhof	80	38	47,5%	✓
11	Wes-Kaap	Hoërskool Bellville	47	22	46,8%	✓
12	KwaZulu-Natal	Al-Falaah College	46	20	43,5%	
13	KwaZulu-Natal	Amazizi High School	82	35	42,7%	
14	KwaZulu-Natal	Eden College Durban	26	11	42,3%	
15	KwaZulu-Natal	Little Flower School	36	15	41,7%	
16	Wes-Kaap	Herzlia High School	34	14	41,2%	
17	Gauteng	Hoërskool Menlopark	103	41	39,8%	✓
18	Noordwes	Potchefstroom Girls' High School	64	25	39,1%	
19	Mpumalanga	Hoërskool Nelspruit	49	19	38,8%	✓
20	Wes-Kaap	Rhenish Girls' High School	96	37	38,5%	

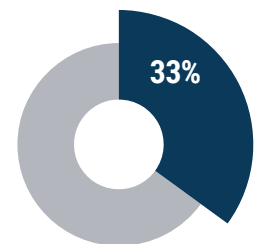
▲ TABEL 42: Top 20-skole met die meeste Lewenswetenskappe-onderskeidings per aantal kandidate.

Top 20-vakke wat die meeste onderskeidings in 2021 opgelewer het

	VAK	GETAL KANDIDATE	GETAL (80%-100%)	PERSENTASIE ONDER-SKEIDINGS
1	Lewensoriëntering	721 285	57 240	7,9%
2	IsiZulu Huistaal	184 543	15 652	8,5%
3	Lewenswetenskappe	384 216	14 308	3,7%
4	Besigheidstudies	243 843	13 032	5,3%
5	Geskiedenis	227 448	12 849	5,6%
6	Wiskundige Gelettertheid	441 067	9 979	2,3%
7	Engels Eerste Addisionele Taal	592 008	8 790	1,5%
8	Wiskunde	259 143	7 715	3,0%
9	Toerisme	200 921	7 682	3,8%
10	Afrikaans Eerste Addisionele Taal	93 813	7 250	7,7%
11	Fisiese Wetenskappe	196 968	6 770	3,4%
12	Rekeningkunde	105 894	6 570	6,2%
13	IsiXhosa Huistaal	105 490	5 853	5,5%
14	IsiZulu Eerste Addisionele Taal	17 312	5 719	33,0%
15	Engels Huistaal	122 189	4 048	3,3%
16	Tshivenda Huistaal	21 423	3 152	14,7%
17	Afrikaans Huistaal	47 337	2 377	5,0%
18	Geografie	358 655	1 909	0,5%
19	Ingenieursgrafika en Ontwerp	37 131	1 809	4,9%
20	IsiNdebele Huistaal	6 115	1 679	27,5%

Engels Eerste Addisionele Taal is, soos in 2020, die keusevak wat deur meeste kandidate geskryf is. Altesaam nege van die top 20-vakke wat die meeste onderskeidings in 2021 opgelewer het, is tale.

33% van die matrieks wat **IsiZulu Eerste Addisionele Taal** as vak geneem het, het 'n onderskeiding behaal. **Wiskunde** het van die vyfde posisie in 2020 na die agtste posisie gedaal met 7 715 onderskeidings wat deur 259 143 kandidate verwerf is.

Slegs 0,5% van die 358 655 matrieks wat **Geografie** in 2021 as vak geneem het, behaal 'n onderskeiding.

▲ TABEL 43: Top 20-vakke wat die meeste onderskeidings in 2021 opgelewer het.

Bekwaam jouself met 'n **puik ambag** by Sol-Tech

94,7%

van afgestudeerde
Sol-Tech-studente
word binne 6 maande
in 'n vaste werk
aangestel.

4

innames
per jaar

Elektries

Dieselwerk-
tuigkunde

Meulmaker

Gereed-
skapmaker

Pas en
draai

Sweis

SAMEVATTING

Topskole se prestasies in die 2021 NSS-eksamen slaan weer eens die asem weg. Die harde werk van suksesvolle leerders en toewyding van goeie onderwysers verdien die hoogste lof. Funksionele skole het aanlyn strategieë in plek gestel en planne gemaak om, te midde van groot ontwrigting, te verseker dat leerders byhou met die kurrikulum-inhoud en moontlike agterstande doeltreffend inhaal.

Moedertaalonderrig het beslis 'n positiewe uitwerking op prestasie. Nie net is die slaagsyfer in Afrikaanse enkelmediumskole hoër nie, maar twaalf van die top-20 skole met die meeste onderskeidings in die land is Afrikaans-moedertaalskole. Afrikaanse skole lewer voortdurend 'n reusebydrae tot die oorkoepelende nasionale slaagsyfer. Universiteite en kolleges sal in 2022 sterk studente uit hierdie skole by hul instansies ontvang – gereed om selfgerig te studeer.

Meeste van die topskole is kwintiel 5-skole wat min finansiële ondersteuning van die staat ontvang. Goeie bestuur, versigtige finansiële beplanning en ondersteuning deur ouers en die gemeenskap verseker dat die nodige hulpbronne vir voorgesette, gehalte-onderrig beskikbaar is. Hulpbronne sonder toegewyde onderwysers en goeie bestuur, beteken egter weinig.

Die verandering in toelatingsvereistes en die rol van toegewese vakke vir graadtoelating het veroorsaak dat daar die afgelope vier jaar 'n konstante afname is in die getal leerders wat Wiskunde neem. Dit is 'n neiging wat ook in Afrikaanse skole waargeneem word. Die daling in die persentasie leerders wat Wiskunde neem, is selfs hoër in Afrikaanse skole. In 2020 het 29% van die Afrikaanse leerders Wiskunde geneem. In 2021 skryf slegs 26,8% Afrikaanse leerders Wiskunde, in teenstelling met die nasionale gemiddeld van 36,3% van leerders wat Wiskunde skryf.

Leerders in Afrikaanse skole wat wel Wiskunde neem, presteer egter baie beter as die nasionale gemiddeld vir dié vak en behaal meer onderskeidings. Nasionaal slaag 57,6% van die Wiskunde-kandidate; in teenstelling hiermee slaag 81,8% van die Afrikaanse Wiskunde-kandidate.

Nasionaal en in Afrikaanse skole is daar leerders wat vorder tot in graad 12 en dan nie die finale eksamen skryf nie. Die aantal leerders wat nasionaal uitsak, was in 2021 aansienlik minder as vorige jare, maar daar is steeds 3,98% van die leerders wat opskop. In Afrikaanse skole is daar 2,58% van leerders wat teen Maart 2021 vir die NSS-eksamen geregistreer het, maar nie die finale eksamen geskryf het nie.

Die aanpassing van punte en laer slaagvereistes verhoog die slaagsyfer, maar dra nie daartoe by om die gehalte van onderwys te verbeter nie. Inteendeel, daar is in baie vakke 'n toenemende afname in die persentasie onderskeidings, al styg die slaagsyfer. Baie leerders slaag dus matriek, en kry selfs universiteitstoelating, sonder die nodige kennis en akademiese onderbou om tersiêre studies suksesvol aan te pak.

NOTAS

Lined writing area for notes, consisting of horizontal lines.

AANBEVELINGS

- Skep 'n bewustheid dat **moedertaalonderrig** die ideaal is – die uitslae van Afrikaanse skole bevestig dit. Bevorder moedertaalonderrig daadwerklik in meer skole en gemeenskappe. Deur leerders se reg op moedertaalonderrig te verseker, word taal 'n draer van sosiale identiteit en positiewe waardes, wat gebalanseerde ontwikkeling en goeie akademiese prestasie moontlik maak.
- Leerders moet aangemoedig en ondersteun word om, met inagneming van aanleg en vermoë, uitdagende vakke soos **Wiskunde en Wetenskappe** te neem. Skole kan steeds uitstekende slaagsyfers nastreef, sonder om leerders aan te moedig om “makliker” vakke te kies. Wiskunde gee aan leerders toegang tot 'n wye reeks kwalifikasies wat hoog in aanvraag is, en ontwikkel vaardighede soos kritiese denke, kreatiwiteit en deursettingsvermoë – noodsaaklike bou-stene vir sukses in verdere studies en die werkplek van die toekoms.
- Die belangrikheid van **al drie Afrikaans-vakke** moet beklemtoon word: Afrikaans Huistaal, Eerste Addisionele Taal en Tweede Addisionele Taal. Die SOS glo in die volhoubaarheid van Afrikaanse onderwys. Die bevordering van Afrikaans as taal staan sentraal in die proses. Sonder genoegsame taalkennis is dit onmoontlik vir leerders om konsepte te verstaan en te verduidelik, argumente te regverdig en doeltreffend te kommunikeer. Taal speel ook 'n belangrike rol in waarde-oordrag en die ontwikkeling van kreatiwiteit en probleemoplossing. Die Genootskap vir Regte Afrikaanse Taalonderwysers (GeRAT) is ideaal geposisioneer om Afrikaans Huistaal en Afrikaans EAT se status te help verhoog.
- Moeite moet gedoen word om leerders in die skool te hou en te verseker dat hulle hul **matriekjaar suksesvol voltooi**. Leerders wat tot graad 12 gevorder het, moet sover moontlik ondersteun en gemotiveer word om hul skoolloopbaan te voltooi.
- **Behoorlike beroepsvoorligting** is noodsaaklik om leerders oor beroepsmoontlikhede in te lig, hul belangstelling te bepaal en hulle bewus te maak van die impak van hul vakkeuses. Hier kan die SOS se nuutgestigte Vereniging vir Onderwysers van Lewensoriëntering (VOLO) en Solidariteit Jeug se Loobaankompas 'n waardevolle rol speel.
- Ten slotte moet skole daarop fokus om leerders vir 'n **toekoms ná skool** toe te rus. Om matriek met goeie uitslae te slaag, is die eerste tree op hul loopbaanpad. Die waardes en vaardighede wat hulle saam met kennis bekom, sal hul sukses in verdere studies en werk bepaal. Goeie leierskap, toegewyde onderwysers en betrokke ouers is altyd bepalend om goeie uitslae te verseker.

BRONNE

- NSC Examinations 2021: Technical Report
- NSC Examinations 2021: School Performance Report
 - NSC Examinations 2021: School Subject Report
- NSC Examinations 2021: Presentation – Technical Briefing
 - LURITS. 2020. Departement van Basiese Onderwys
 - Afrikaanse skoleverslag. 2021. SOS
 - Verslag oor die nasionale matriekuitslae. 2020. SOS

UITVOERENDE HOOF

Leon Fourie | leon@skole.co.za

HOOF: ONTWIKKELING

Melanie Buys | melanie@skole.co.za

HOOF: OPLEIDING

Hugo Vermeulen | hugo@skole.co.za

HOOF: INNOVASIE

Valentyn van der Merwe | valentyn@skole.co.za

HOOF: ONDERRIG & LEER

Johan Koekemoer | johan@skole.co.za

NAVORSER & SKAKELBEAMPTTE

Marlien van der Westhuizen | marlien@skole.co.za

MEDEWERKER

Charlotte Fourie | charlotte@skole.co.za

GRAFIESE ONTWERP & UITLEG

Dawid Brand @ Aksent Media | dawid.brand@gmail.com

AKSENT MEDIA

van DINK tot INK | from THINK to INK

Die
WOLKSKOOL

Wêreldklas- onderwysoplossing vir skole

Verhoog jou skool se bestaande waarde-aanbod aan ouers met **Die Wolkskool**! Met kort video's, kerninhoud, assesserings en werkboeke vir Graad 1 tot 12, kan 'n skool self besluit om Die Wolkskool aan te wend vir vervlegte leer, verryking, remediëring of ekstra klasse teen 'n fraksie van die koste – en dit boonop in Afrikaans!

Tegnologie maak vandag oplossings moontlik wat kort gelede nog ondenkbaar was. Met die regte stelsel kan basiese konsepte tuis behandel word, terwyl moeilike begrippe in die klas hanteer word. Só vind **dieper leer** plaas en verbeter leerders se akademiese prestasie. **Vervlegte leer** stel onderwysers en skole in staat om hulle **onderrig- en fasiliteitkapasiteit** te optimaliseer.

Die Wolkskool-app se inhoud
is ook aflyn beskikbaar!

LAAI DIT AF IN DIE
App Store

KRY DIT OP
Google Play

'n Produk van die Solidariteit Skoleondersteuningsentrum (SOS)
wolkskool@skole.co.za | wolkskool.co.za

Tel: 012 612 0234
E-pos: admin@skole.co.za

skole.co.za

